

Handelingen

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1985-1986

Vergaderingen van december 1985

OPENING VAN DE ZITTING 19854986

ONDERZOEK NAAR DE TAALGROEP

INSTALLATIE VAN DE RAAD

BENOEMING VAN HET VAST BUREAU

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

ONTSLAG VLAAMSE EXECUTIEVE

BENOEMING VLAAMSE EXECUTIEVE

REGERINGSVERKLARING VLAAMSE EXECUTIEVE

BENOEMING VAN COMMISSIES

Inhoud

Nr. 1 Dinsdag 3 december 1985

- Berichten van verhindering**, blz. 1
- Opening van de zitting 1985 - 1986**, blz. 1
- Boodschappen**, blz. 1
- Onderzoek naar de taalgroep**, blz. 1
- Regeling van de werkzaamheden**, blz. 2
- Onderzoek naar de taalgroep** (Voortzetting), blz. 2
Sprekers : de heren J. Ansoms, ver-
slagegever, J. Gabriels, V. Anciaux
- Installatie van de Raad**, blz. 4
- Benoeming van het vast Bureau**, blz. 4
Sprekers : de heren E. Beysen, G. Ver-
haegen, J. Van Elewycck, mevrouw N.
Maes
- Toespraak van de Voorzitter**, blz. 4

Motie van orde

Voorstel tot verdaging van de benoeming
van de Vlaamse Executieve, blz. 7
Sprekers : de heren G. Verhaegen, J.
Van Elewycck, mevrouw N. Maes, de
heer E. Beysen

Ontslag van de Vlaamse Executieve

Indiening, blz. 8
Sprekers : de heren J. Van Elewycck, G.
Verhaegen, mevrouw N. Maes

Regeling van de werkzaamheden

Bijlage

Samenstelling van de Raad, blz. 11

Nr. 2 Dinsdag 10 december 1985

- Berichten van verhindering**, blz. 15
- Voorstellen van decreet**
Indiening, blz. 15
- Voorstel van resolutie**
Indiening, blz. 15
- Voorstel tot wijziging van het Reglement**
Indiening, blz. 15
- Moties**
Indiening en verwijzing, blz. 16
- Jaarverslagen**
Indiening, blz. 16
- Beraadslagingen van de Vlaamse Executieve**
Indiening, blz. 16
- Opmerkingen van het Rekenhof**
Indiening, blz. 16

Geschildberaadslagingen van de Vlaamse Executieve

Indiening, blz. 16

Mededelingen van het Rekenhof

Indiening, blz. 17

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 17

Procedure

Benoeming van de Vlaamse Executieve, blz. 17

Spreker : mevrouw N. Maes

Regeling van de werkzaamheden

Bijlage

Samenstelling van de Vlaamse Executieve, blz. 21

Nr. 3 Donderdag 12 december 1985 Morgenvergadering

Berichten van verhindering

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 23

Boodschap

Mededeling van de Voorzitter

Regeling van de werkzaamheden, blz. 23

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve

Mededeling, blz. 23

Sprekers : de heren G. Geens., Voorzit-
ter van de Vlaamse Executieve, Ge-
meenschapsminister van Economie en
Werkgelegenheid, J. Van Elewycck

Regeling van de werkzaamheden

Nr. 4 Donderdag 12 december 1985 Middagvergadering

Berichten van verhindering

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve

Debat, blz. 29

Sprekers : de heren G. Verhaegen, J.
Van Elewycck, A. Denys, mevrouw N.
Maes, de heren W. Van Durme, K. Dil-
len, P. Breyne, N. De Batselier, J. De-
volder, A. De Beul, P. Tant

Regeling van de werkzaamheden

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve

tieve

Debat (Voortzetting), blz. 69

Sprekers : de heren L. Vanvelthoven,
J. Bosmans, W. Desaeeyere, mevrouw
M. Van Puymbroeck, de heer R. Win-
dels, mevrouw L. Detiège, de heren H.
De Loor, W. Seeuws

Regeling van de werkzaamheden

Spreker : de heer J. Van Elewycck

Nr. 5 Vrijdag 13 december 1985 Morgenvergadering

Berichten van verhindering

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 89

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve

Debat (Voortzetting), blz. 89

Sprekers : de heren G. Cardoen, H.
Van Rompaey, L. Hancké, W. Tael-
man, L. Vanhorenbeek, E. Gryp, A.
Laridon, C. Moors, J. De Bremaeker,
O. Van den Broeck, J. Sleenckx

Regeling van de werkzaamheden

Nr. 6 Vrijdag 13 december 1985 Middagvergadering

Berichten van verhindering

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve

Debat (Voortzetting), blz. 107

Sprekers : de heren W. Cortois, M.
Colla, M. Didden, M. Capoen, G.
Temmerman, V. Anciaux, J. Leclercq,
Minister G. Geens, de heer J. Van
Elewycck, mevrouw N. Maes

Benoeming van de Commissies

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve

Hoofdelijke stemming, blz. 135

Regeling van de werkzaamheden

5e vergadering

Vrijdag 13 december 1985
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer F. Grootjans

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10.00 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

H. Knuts, M. Vandenhove ; gezondheidsredenen.

P. D'Hondt-Van Opdenbosch ; buitenslands.

A. Beckers, E. Derycke, J. Gabriels, J. Sauwens, L. Van den Brande, F. Willockx, J. Wyninckx ; ambtsverplichtingen.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

— Voorstel van decreet van de heer N. De Batselier houdende vaststelling van een isolatienorm voor op te richten en als woning bestemde gebouwen

— Voorstel van decreet van de heer J.

Ansoms C.S. houdende bevordering van de sociale integratie van werklozen.

Deze voorstellen van decreet zullen naar de bevoegde Commissies worden verwezen zodra deze zijn samengesteld.

REGERINGSVERKLARING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het debat over de Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve.

De heer Cardoen heeft het woord.

De heer G. Cardoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, eerst wou ik het hierbij hebben over een alsmaar belangrijker wordend deel van de welzijnszorg, namelijk de bejaardenzorg.

Een van de meest opvallende fenomenen van onze tijd is, samen met de trendmatige ontwikkeling van de technologie, de vergrijzing van de bevolking.

Terecht worden talrijke inspanningen ondernomen om het beginnend leven alle nodige zorgen toe te dienen en om ontwikkelingskansen te scheppen. Terecht wordt er gesleuteld aan een oplossing voor de jeugdwerkloosheid, maar anderzijds is er ook sprake van een stijgend individualiseringsproces

en van een tanende solidariteit tussen de generaties.

Demografisch echter schrijdt het verouderings- of het vergrijzingsproces verder. De statistieken bewijzen dat tegen de eeuwwisseling het aantal 60-plussers aanzienlijk zal stijgen, terwijl de aangroei van de actieve bevolking zal afnemen. Uit het antwoord van de Premier bij de bespreking van de nationale Regeringsverklaring bleek dat tegen het jaar 2005 ten opzichte van de bevolking tussen 20 en 59 jaar het aantal 60-plussers geleidelijk zal stijgen van 35 tot 42 procent. Vele 60-plussers getuigen nog elke dag van een ongelooflijke vitaliteit. Hun oude dag is geen lege dag. Dat stemt ons tot voldoening, want wij gaan allen die richting uit, al is dat nog niet uw geval, mijnheer de Voorzitter van de Executieve.

Het ouder worden kan echter gepaard gaan met min of meer grote handicaps. In het decreet op voorzieningen voor bejaarden — en ik had Minister Steyaert hier graag gezien — werden er diverse schakeringen gelegd in het woonopvangbeleid voor onze bejaarden. Graag vernam ik welke nieuwe acties de Vlaamse Executieve zal ondernemen om aan dit bejaardenbeleid verder gestalte te geven tijdens de komende vier jaar en dit zowel op het vlak van de investeringen in stenen als op het vlak van de investeringen in diensten en in mensen.

Welke coördinatie zal er ten slotte tot stand komen inzake welzijns- en gezondheidszorg ?

Verder wou ik kort even stil staan bij enkele aspecten van het vooropgesteld

Cardoen

de beleid betreffende de lokale en regionale besturen. De verdeling van de middelen uit het Gemeentefonds over de verscheiden Gewesten en daarbinnen over de verscheiden Gemeenten, is reeds sinds jaren het voorwerp van heel wat beperkingen en betwistingen.

Zoals u ongetwijfeld bekend is, speelt de verdeling van de nationale dotatie van het Gemeentefonds over de 3 Gewesten in het nadeel van Vlaanderen en dit ingevolge de 3-voudige verdeelsleutel. Ik meen dat de Vlaamse Regering, hierin gesteund door de Vlaamse Raad, niet mag nalaten dit voortdurend in herinnering te brengen en te pogen hieraan verbetering te brengen.

Wat de verdeling betreft van het aandeel uit het Gemeentefonds dat aan het Vlaamse Gewest toekomt, werd door de vorige Executieve de indiening aangekondigd van een decreet dat nieuwe verdelingscriteria dienaangaande zou vastleggen. De spoedige indiening van dit decreet lijkt ons wenselijk, teneinde de Vlaamse Raad

Volgens de heer H. Van Rompaey (CVP) kan het inbouwen van het concurrentieprincipe in het media-landschap fraaie effecten verwekken

toe te laten voldoende grondig en zonder overhaasting te werk te gaan. Daar is politieke moed voor nodig, want bij een herziening van de criteria, naar een rechtvaardiger verdeling van het Fonds binnen Vlaanderen zal er waarschijnlijk zeer weinig aangroei zijn van het Gemeentefonds-aandeel-Vlaanderen. Een aantal gemeenten zullen in de toekomst misschien minder ontvangen, terwijl andere gemeenten hun aandeel zullen zien aangroeien. Belangrijk is te zien dat dit correct en rechtvaardig gebeurt.

Mag ik van de Executieve en inzonderheid Gemeenschapsminister Peders er op wijzen dat er op dit moment geen wettelijke basis meer bestaat om het saldo van het Gemeentefonds voor 1985 uit te keren of de voorschotten voor 1986 toe te kennen. Hier dringen zich dus op korte termijn de nodige initiatieven op. Voor bepaalde gemeenten zou een verdraging in de uitbetalingen problemen kunnen stellen. Ik wens de aandacht van de Executieve hierop te vestigen. Hier dringen zich op korte termijn de nodige initiatieven op.

Gezien het belang en het behoud van het moeizaam bereikte financiële evenwicht in de Gemeenten, pleit ik eveneens voor een zeer snelle behandeling van een voorstel van decreet tot oprichting van een Vlaamse Raad voor gemeentefinanciën, voorstel dat ik trouwens samen met collega Vankeirsbilck recentelijk heb ingediend. Naar mijn oordeel zou het een belangrijk medium zijn tot constructief overleg met de Gemeenten en, zoals blijkt uit het Regeerakkoord, een belangrijke schakel in ons democratisch bestel.

Het Regeerprogramma van de Vlaamse Regering pleit ook voor een nationale kaderwet, die de algemene gemeentelijke aangelegenheden regelt en een aanvulling bij decreet voor de specifieke aangelegenheden. Dit is zeker geen slechte stellingname, maar het is hoogtijd hierover met de nationale Regering overleg te plegen, gezien haar voornemen de Gemeentewet te wijzigen.

Ook op dit probleem wil ik de aandacht vestigen en ik ben de mening toegedaan dat men ook bij de Vlaam-

se Gemeenschap met kaderdecreten zou kunnen werken en, met het oog op het herstel van de gemeentelijke autonomie, de specifieke aangelegenheden door de Gemeenten laten regelen.

Ik vestig de aandacht op het feit dat de lokale besturen een belangrijke bijdrage zouden kunnen leveren tot de bevordering van de tewerkstelling en dit op verschillende domeinen. Zij zouden zulks kunnen via eigen aanwervingen, via een optimaal gebruik van de opslorplingsprogramma's en via investeringen.

Ik ben de mening toegedaan dat de lokale tewerkstellingsinitiatieven meer moeten worden gestimuleerd en gecoördineerd en dat de Vlaamse Regering hiertoe alle middelen moet inzetten die haar ter beschikking staan, inclusief het uitoefenen van enige druk op de nationale Regering, zoals dit onder andere zal nodig zijn om de tewerkstelling in de culturele sector te verhogen, bij voorbeeld door omzetting van kredieten van de opslorplingsprogramma's in duurzame tewerkstelling.

Ten slotte is er in het Regeerakkoord ook sprake van het stimuleren van een aantal culturele programma's door sponsoring, al dan niet gereguleerd. Ook hier kan sponsoring desgevallend een bijdrage leveren, maar toch wil ik de aandacht van de Executieve vestigen op het feit dat de privésector alleen maar in sponsoring is geïnteresseerd, voor zoveel deze ook fiscaal aftrekbaar is.

Ziehier, mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, een paar bedenkingen ten opzichte van het bejaardenbeleid, en een aantal problemen met betrekking op onze lokale besturen voornamelijk bekeken vanuit de invalshoek gemeentefinanciën. ***(Applaus bij de meerderheid)***

De Voorzitter : De heer Hugo Van Rompaey heeft het woord.

De heer Hugo Van Rompaey (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, het kan alleen maar worden toegejuicht dat de nieuwe Vlaamse Regering een samenhangend en vernieuwd mediabeleid

H. Van Rompaey

wenst uit te werken. Op deze wijze wordt kordaat en dynamisch ingespeeld op de niet meer te stuiten evolutie die, vooral ten gevolge van fantastische technische ontwikkelingen, het media-landschap grondig zal herschikken.

Dit land en vooral Vlaanderen, is niet bang van technologische mogelijkheden. Vanaf de zeventiger jaren werden in België aan een uniek hoog ritme kabelnetten aangelegd. Nu wordt reeds een densiteit van meer dan 90 procent bereikt. Ons land is het meest „bekabelde” land van de wereld.

Tot nu toe had de technologische uitrusting echter een belangrijke voor-sprong op de media-beleidsvisie. De technologische mogelijkheden mochten in de grond slechts sluimerend aanwezig zijn. Het beleid werd geïnspireerd door „conservatieve voorzichtigheid”. Onder de vorige Vlaamse Regering kwam er in het voorjaar van 1985 een lente, een nieuwe wind in het media-landschap.

Deze regering wenst de „conservatieve voorzichtigheid” van weleer te vervangen door een „dynamisch progressisme”.

Bij de uitwerking van het vernieuwd mediabeleid zal men een formule hanteren die voor alle betrokkenen voordelen biedt. Op een belangrijke samenkomst kondigde Voorzitter Geens onlangs aan dat er in deze onderneming drie winnaars zullen zijn : de BRT, de geschreven pers en de mediagebruiker. Er werd echter geen gewag gemaakt, ook niet in de Regeringsverklaring, van een vierde belangrijke betrokkene, namelijk de instanties die in ons land de kabelnetten hebben aangelegd en beheren. Deze zouden wel eens de enige verliezers kunnen worden. Het zijn voor 70 procent gemengde intercommunales waarbinnen een samenwerking tot stand is gekomen tussen telkens een toch wel uitgebreide groep van gemeentebesturen en het privé-initiatief, voor 25 procent zuivere intercommunales met uitsluitend participatie van de overheid en voor het resterend zeer klein gedeelte concessiehouders. Er werd voor meer dan 20

miljard frank geïnvesteerd in de kabelnetten. Dit cijfer zou uiteraard veel hoger liggen indien men niet in belangrijke mate gebruik zou kunnen maken van reeds bestaande infrastructuur en middelen van de elektriciteits- en gasdistributie. Wanneer een nieuwe architectuur wordt gemaakt van het media-landschap kan het niet anders dan dat ook de intercommunale verenigingen voor kabeldistributie op een ernstige wijze bij dit boeiend gebeuren worden betrokken. De kabelmaatschappijen verzekeren het transport van de programma's van de openbare televisie en morgen ook van de niet-openbare televisie. De programma's die langs de satellieten vanuit het buitenland worden geïmporteerd en ook kleinschalige of groepsgerichte programma's zullen vooral langs de kabelnetten ter bestemming gebracht worden bij de gebruiker.

Het niet rechtstreeks betrekken van de distributeur en toch bijkomende kanalen in gebruik nemen is een pure onteigeningsdaad en staat schril in contrast met een vertrouwen, een voorrecht dat de centrale overheid in de wet van 1925 dan wel aan de gemeentebesturen heeft gegeven, met name het monopolierecht van energiedistributie.

De intercommunale verenigingen zijn in dit land voor een groot gedeelte eigenaar van de „hardware”. Vanzelfsprekend moeten zij een ernstig woord kunnen meespreken bij het ruimer aanwenden van deze faciliteiten en bij het bepalen van vernieuwende investeringen die op korte en lange termijn moeten gebeuren. Maar er is meer. Tot nader order is het mediabeleid een bevoegdheid van de Minister van Cultuur, deze Minister is geen Minister van commerciële aangelegenheden.

Vanzelfsprekend is het nodig dat, zeker voor ruimschalige toepassingen, een stevige, zij het dan zakelijke, onderbouw wordt geconcipieerd. Doch het eerste uitgangspunt blijft het ontwikkelen met de meest geavanceerde technische middelen van cultuurgoe-deren. Het kan niet en mag niet dat de mediatuin uitsluitend bezaaid wordt met commerciële, wellicht overwegend buitenlandse, audio-visuele pro-

dukten. De Canadese kabelnetten — Canada is na België het meest bekabelde land in de wereld — zijn stormenderhand in beslag genomen door Amerikaanse produkten. Deze onomkeerbare toestand wordt in Canada diep betreurd. Bij de uitvoering van het decretale werk moet het een eerste zorg zijn om een dynamische bescherming te bieden voor de eigen cultuurgoe-deren en audio-visuele produkties. Vlaanderen maakte ooit de mooiste schilderijen en de mooiste tapijten ter wereld. Ooit zullen hier ook genieën aan het werk gaan in de audio-visuele sector.

Over de aangroei van het aanbod kan men zich alleen verheugen. Voor distributie langs het kabelnet zal men een keuze moeten maken. Ik pleit ervoor dat bij de samenstelling van dit keuzepakket de intercommunale verenigingen, vooral dan de overheids-partner in hoofde van de gemeentebesturen, een belangrijke inbreng kunnen hebben.

In de Regeringsverklaring wordt aangekondigd dat vooral de Vlaamse mediagebruiker voordeel zal hebben bij de aanpak van het nieuwe mediabeleid. In dit verband wordt wel eens gezegd dat de mediagebruiker heel wat aantrekkelijk of nuttig audio-visueel materiaal in zijn bereik zal krijgen in verhouding tot de omvang van het budget dat hij aan de televisie zal willen besteden. Hier moeten we niet in detail ingaan op de opportuniteit van onder andere betaaltelevisie. Toch moet, maar dan in alle duidelijkheid, een grondbekommernis naar voor geschoven worden. De financiële situatie van de meeste gezinnen is sinds enkele jaren, en dit zal nog wel meerdere jaren zo blijven, van die aard dat het verruimen van het televisiebudget totaal onmogelijk is. Het zou onaanvaardbaar zijn dat een verruiming van het televisieaanbod, kleinschalig, nationaal of internationaal, niet in het bereik zou zijn van de minder gegoeden.

Ook de BRT zal, aldus de regeringsverklaring, voordeel halen uit het vernieuwde beleid. Een doorlichting van dit bedrijf moet niet beschouwd worden als een operatie „beschuldigde sta op”. Iedere ernstige onderneming on-

H. Van Rompaey

derwerpt zich zelf regelmatig aan een doorlichting. Deze formule kan dan wel eens leiden tot rationalisering en, hoe klein ook, besparingen. Anderzijds moet men weten dat men aan deze instelling echt ook de nodige middelen ter beschikking moet stellen om in het nieuwe patroon op een volwaardige wijze de rol van „public-service” te behartigen. In concreto wil dit zeggen dat men dan ook bijvoorbeeld voor het onderhoud en de afschrijving van het materiaal 700 miljoen frank ter beschikking moet stellen, als die 700 miljoen frank er nodig is. Als deze beperkt wordt tot 400 miljoen frank, betekent dit dat vroeg of laat de films gaat breken.

Het inbouwen van het concurrentieprincipe kan in het media-landschap fraaie effecten verwerken. De BRT zal dit aankunnen, tenminste als er met gelijke wapens kan gestreden worden. Het zal echter moeilijker worden de public-service te verzekeren indien de concurrenten de weg zouden opgaan al te veel talent met krachtige lonen uit te kopen.

Ten slotte vraag ik dat door de Vlaamse Regering nauwgezet aandacht zou worden besteed, ook aan de problemen die eventueel niet langs decretale weg, doch langs nationale wetgeving of internationale overeenkomsten hun beslag moeten krijgen. Meeten is het complexe probleem gesteld van de auteursrechten, de nevenrechten en in het algemeen het internationaal verkeer van de audio-visuele produkten. Vraag is dan of Vlaanderen ook in dit opzicht in de wereld van zich zal laten horen. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, de Regeringsverklaring en het Regeerakkoord ontsnappen niet aan de ziekte die deze documenten in het algemeen kenmerkt. De onduidelijke formulering en de sibillijnse verwoordingen zijn voorbeelden van verhullend woordgebruik alsof hier moderne Delphi-orakels aan het woord zijn geweest. Om het kort te

houden ga ik dit niet illustreren met uittreksels van de sector waarmee ik mij ga bezighouden, met name de welzijns- en gezondheidssector. In de opeenvolgende paragrafen kan men inderdaad vrijwel tegengestelde ideeën terugvinden of deze althans zo interpreteren.

In mijn uiteenzetting zal ik dan ook in de eerste plaats naar voren brengen wat naar onze mening in het welzijns- en gezondheidsbeleid prioritair in de komende jaren zou moeten staan. Ten eerste, de Vlaamse Executieve zou werk moeten maken van een meer ontzuilend beleid. Het zal u wellicht verbazen wanneer hiervoor gepleit wordt door iemand behorend tot de SP. Ik denk evenwel dat de tijd voor ontzuiling is aangebroken en dit om een aantal redenen :

— ten eerste, omdat het verzuilend beleid niet meer beantwoordt aan de ideologische en emotionele behoeften bij de bevolking ;

— ten tweede, omdat ook vaststaat dat verzuiling tot een grote kostenverzwaring leidt.

Wat deze tweede bemerking betreft verwijs ik naar een recente studie over de meerkost van de verzuiling in de ziekenhuissector. Voor 1982 moet de meerkost in die sector op 12 miljard frank geraamd worden. Daarbij komt, ten derde, een zeer ongelijke spreiding van de sociale voorzieningen. In het algemeen kan gesteld worden dat ten Westen van de as Durme-Dender, West-Vlaanderen-Oost-Vlaanderen, er een overaanbod aan voorzieningen is terwijl ten Oosten daarvan, met uitzondering van de as Antwerpen-Mechelen-Leuven en het eiland Hasselt, van een onderontwikkeling kan worden gesproken. Dat geldt zowel voor de welzijns- als voor de gezondheidssector. Dit kan ik overigens aan de hand van een antwoord van mevrouw Steyaert, niet ouder dan een jaar, illustreren.

Op een parlementaire vraag heeft zij geantwoord dat de gezins- en bejaardenhulp ertoe geleid heeft dat in de Provincie Antwerpen 49 instellingen voor gezinshulp en 60 voor bejaardenhulp aanwezig zijn, in West-Vlaanderen echter 7 voor bejaardenhulp en 7

voor gezinshulp. Wat de kinderopvangcentra betreft zijn er in Antwerpen 82 en in Limburg 20 in de meest uiteenlopende vormen die daaronder kunnen samengebracht worden. In West-Vlaanderen zijn er 16 centra voor maatschappelijk welzijn, in Limburg 5. Daarnaast zijn er in West-Vlaanderen 4 opvangcentra voor jongeren, in Antwerpen 1 en in Limburg geen. In Antwerpen zijn er 27 PMG's, in West-Vlaanderen 12. Wat de instellingen en voorzieningen voor jeugdbescherming betreft telt men er in Antwerpen 80, in Limburg 28. Het betreft hier provinciale cijfers waarbij men de vraag kan stellen wat de regionale spreiding binnen die Provincies is. Ook dat is duidelijk een gevolg van verzuiling.

Tweede prioritair uitgangspunt, naast de ontzuiling zou de basisreglementering in deze sectoren moeten rechtgetrokken worden.

Op pagina 7 van de Regeringsverklaring is er ter zake sprake over de consultatieve hulpverlening en crisisopvang. Waarom wordt dit beginsel niet naar alle sectoren doorgetrokken ? U weet dat er verscheidene uiteenlopende reglementeringen bestaan voor alle voorzieningen binnen het Fonds 1981 en de andere welzijnsvoorzieningen. Wij dringen aan op grotere vereenvoudiging.

Derde beleidslijn in onze opvatting : wij hebben een voorkeur voor een forfaitaire betaling, wat aansluit op de tweede beleidslijn.

Veertien dagen geleden was ik in Antwerpen op de viering van het twintigjarig bestaan van Tele-Onthaal, een bijzonder sympathieke organisatie, die gefinancierd wordt als vrijwilligerswerk op basis van 148 F per binnenkomend telefoongesprek. U ziet dus onmiddellijk de aberratie van een prestatie- en een factuurmodel voor een organisatie die werkt met vrijwilligers op basis van telefoongesprekken die niet door de instelling moeten worden betaald, maar door hulpbehoevenden worden binnengebracht, maar op die basis worden gesubsidieerd. Wat zou er echter eenvoudiger zijn dan over te gaan tot een forfaitaire subsidiëring die rekening houdt met huisvestings-, werkingskosten en per-

Hancké

soneelskosten in plaats van te blijven werken met een systeem dat niet altijd kan worden vrijgeacht van enige neiging tot fraude.

Dit zijn drie prioritaire doelstellingen die in deze sectoren moeten worden nagestreefd.

Ik kom nu tot enkele punctuele opmerkingen.

Ten eerste, wat wordt er gezegd over de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn? De Regeringsverklaring stelt dat „solidariteit en prioritaire aandacht moeten gaan naar risicogroepen, kansarmen en probleemsituaties die om een structureel antwoord vragen”. Betekent dit grotere armslag en revalorisatie voor de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn, die tot dusver via al de ministeriële decreten inzake welzijnsbeleid veelal buiten spel zijn gehouden? Wij denken, bij voorbeeld, aan het bejaardendecreet en aan het voornemen dat ten grondslag ligt aan het gehandicaptenbeleid, waar ook het OCMW niet die ene dienst zal zijn waarover wordt gesproken. Wij denken ook aan de bijzondere jeugdbijstand, waar men plots bemiddelingscommissies opricht als draaishijftussen het sociale en het penale luik, daar waar dit toch perfect in onze optiek een rol zou zijn die door het OCMW zou kunnen worden opgenomen.

Ten tweede, er is een recent rapport van het Antwerps Comité voor Jeugdbescherming dat een belangrijke evolutie in de jeugdmisdadigheid, in de jeugddelinquentie aangeeft, vermeldend dat vooral nu oudere jongeren van zestien à zeventien jaar tot delinquentie overgaan wegens een precaire financiële situatie, wat zich ent op verloren gezinsrelaties, enzovoort, een patroon dat afsteekt tegen een vroegere situatie waarin kinderen zeer vroeg in het circuit terechtkwamen. Wat gaat de Executieve met dat rapport doen? Zou dat, naar het OCMW toe, niet kunnen leiden tot de invoering van, bij voorbeeld, een bestaansminimum op jongere leeftijd, om also één van de oorzaken van de situatie weg te nemen?

Ten derde, de OCMW's tellen in het

beleid vrijwel niet mee. De provinciale welzijnscommissie is een andere vorm van decentralisatie die wel meetelt. Zij is echter geen adviesorgaan op het niveau van de Provincie. Het is een gedecentraliseerd adviesorgaan ten behoeve van de Minister. Kan men niet tot een territoriale opbouw komen tussen OCMW en PWC naar de Minister toe, waarin een evaluatie van de PWC zou worden opgenomen en waardoor het gevaar van een uiterst sterke concentratie in de welzijnssector zou worden vermeden? Tot daar mijn drie opmerkingen in verband met de OCMW's.

Ik vestig ook de aandacht van de Executieve op een ander punt, namelijk de tewerkstelling in de welzijnssector.

Er is een koninklijk besluit verschenen ter bevordering van de tewerkstelling in de non-profit-sector, maar dat houdt voornamelijk verband met de grote instellingen, de grote mastodonten. Ik vraag de Executieve eens na te gaan hoe de tewerkstelling bij lokale kleinschalige initiatieven zou kunnen worden bevorderd.

Wat het welzijnsbeleid betreft wil ik nog één punt aansnijden, namelijk het migrantenbeleid. Het is evident dat onder de invloed van de crisis er een sensibilisering plaatsheeft in de openbare opinie die niet altijd vrij is van verzet tegen verdergaande integratie van migranten in onze samenleving. Helaas moet een deel van de verkiezingswinst van het Vlaams Blok aan dat motief worden toegeschreven. Ik wil ervoor pleiten — en ik zal nog wel de gelegenheid hebben om daarop terug te komen in andere besprekingen — dat de Executieve haar beleid van integratie onverkort zou voortzetten en niet het oor gaat lenen aan erg betreurenswaardige geluiden. In dat verband wens ik aan te stippen dat in mijn gemeente horresco referens, een college onlangs heeft gemeend een numerus clausus te moeten invoeren ten aanzien van migrantenkinderen. Ik acht dat een bijzonder betreurenswaardige evolutie. Ik had graag dat de Executieve zich niet liet afleiden van een beleid dat tot dusver volledig onze instemming heeft gekregen.

Ik stel er anderzijds prijs op om een

probleem op te werpen, wat ik trouwens al herhaaldelijk heb gedaan en in minder verdachte omstandigheden. Ik heb gepleit voor een overdracht van bevoegdheden binnen de Executive in de zin dat de samenlevingsopbouw van cultuur zou gaan naar de welzijnssector, waar hij onbetwistbaar thuis hoort. Ik heb de heer Poma daarmee destijds niet willen plagen. Het leek mij evenwel tegenstrijdig met de homogeniteit van het bevoegdheidspakket.

Tegelijkertijd was ik van mening, en ook nu nog, dat het goed zou zijn Kind en Gezin, dus alles wat verband houdt met de gezondheid van kinderen en de bestrijding van kindersterfte, in één enkel pakket van gezondheid en niet van welzijnszorg onder te brengen.

Ik doe dat thans op een onverdacht ogenblik omdat het tevoren leek alsof ik wou pleiten voor de bevoegdheid van Minister De Wulf Thans pleit ik voor de bevoegdheid van Minister Lenssens, omdat het essentieel is dat alles wat te maken heeft met kindersterfte naar de Minister van Gezondheid gaat en niet naar de Minister van Welzijn. De Minister van Welzijn kan zich wel bezighouden met een paar welzijnsaspecten van het gezinsbeleid zoals „kind en geweld”, bijvoorbeeld. Daartegen heb ik geen bezwaar. Maar inzake de totaliteit van de opdrachten van Kind en Gezin zou de bevoegdheidsverdeling moeten worden nageleefd.

Het gezondheidsbeleid heeft een aanzienlijk kleiner pakket in de bevoegdheidsverdeling. Dit pleidooi is erop gericht te komen tot een meer homogeen bevoegdheidspakket, hetzij nationaal, hetzij voor de Gemeenschappen. Wij moeten evenwel trachten uit de dubbelzinnigheid te geraken.

Mag ik uw aandacht er bijvoorbeeld eveneens op vestigen dat de toewijzing van de scanners een aangelegenheid van de Gemeenschappen is, maar dat de erkenning van de 900-diensten een nationale aangelegenheid is, niettegenstaande zij allebei zware diensten zijn ingevolge de bepalingen van de wet en volgens de verschillende criteria? Dat zijn toestanden die toch niet mogen bestaan.

Hancké

Dezelfde gedachtengang volgend, zou toch eens en voorgoed moeten worden uitgemaakt welke de bi-communautaire instellingen in Brussel zijn en welke instellingen moeten worden gerekend tot de Vlaamse of de Franstalige sectoren.

Ik herinner mij dat hiervoor een overlegcomité werd beloofd bestaande uit de Ministers van Nationale Opvoeding, die de voogdijministers over de bi-communautaire instellingen zijn, aangevuld met leden van de Executieven. Dat comité heeft nooit vergaderd. Het is evident dat dit zou moeten gebeuen en dat die situatie in het reine moet worden getrokken. Bovendien zouden de financiële middelen moeten worden overgeheveld indien zou worden besloten dat bi-communautaire instellingen in uni-communautaire instellingen zouden overgaan.

Ten slotte, in aansluiting met wat de heer Cardoen heeft gezegd, zijn er rusthuizen die bijzonder graag zouden worden overgeschakeld naar rust- en verzorgingstehuizen. Ik heb nooit verheeld dat ik een zeer sterke aanhanger ben van de koppeling van de afbouw van ziekenhuisbedden en oprichting van een nieuwe sector, dit in tegenstelling met de idee van Caritas Catholica. Het spreekt echter vanzelf dat wij met de huidige wetgeving niet in staat zijn tegemoet te komen aan een aantal noden die vanuit de rusthuizen worden geformuleerd, want de omschakeling in R.V.-tehuizen vanuit rusthuizen is nu niet mogelijk. Op dat terrein wens ik de bijzondere aandacht van de Executieve te vragen.

Heren van de Executieve, ik wens nog een laatste vraag te formuleren.

In de Vlaamse Raad hebben wij langdurig gedebatteerd over de nota van Minister De Wulf onder de titel : Een Vernieuwd Vlaams Gezondheidsbeleid. Dit was een zeer omslachtige en zeer grondig uitgewerkte nota. Ik vraag u ons te zeggen of de punten en de oriënteringen die daarin werden bepaald onverminderd zullen worden gehandhaafd. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Taelman heeft

het woord.

De heer W. Taelman (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, waarde collega's, graag zou ik op mijn beurt enkele beschouwingen betreffende twee specifieke materies uit de ons voorliggende beleidsverklaring kwijt willen.

Bij een materie die hier in het debat reeds herhaaldelijk werd behandeld, namelijk de paragraaf betreffende het Investeringsfonds, voorziet u een bundeling van alle financiële middelen voor de Gemeenten door het samenbrengen van alle materies waarvoor de Vlaamse Gemeenschap subsidies aan lokale besturen toekent in één fonds.

Inmiddels stelt u voor de inwerkingtreding van het bestaande Investeringsfonds uit te stellen. Hopelijk niet sine die.

Niettegenstaande onze fractie dit decreet destijds enthousiast heeft goedgekeurd, vooral omwille van het voorstaande doel, rijzen er nu weer, net als toen, een reeks vragen en bemerkingen, die zich vooral toespitsen in de richting van de toekenningscriteria van de toelagen, die er inderdaad zouden moeten voor zorgen, dat er in de toekomst geen bevoorrechte gemeenten meer zullen zijn. Volgens het goedgekeurde decreet bepaalt de Executieve ook de wegingscoëfficiënten die zullen in acht genomen worden voor de vaststelling van het gemeentelijk aandeel.

Tot op heden ontbreekt bij mijn weten nog steeds een wetenschappelijke studie waaruit zou kunnen afgeleid worden dat geen enkele categorie van gemeenten, zij het plattelands of verstedelijkte, bevoordeeld wordt. Vandaar een eerste pertinente vraag.

Als u toch de verdaging van de inwerkingtreding overweegt, is het dan niet het geschikte ogenblik om die studie nu te laten maken ? Kan er terzelfdertijd voor wat de vaststelling van de criteria betreft van de trekkingsrechten ook geen rekening gehouden worden met andere belangrijke elementen waarmee thans geen rekening werd gehouden ? Ik geef enkele voorbeelden :

— industriële dichtheid : een gemeente met een hoge industriedichtheid heeft een aantal supplementaire uitgaven, zoals afvalwaterverwijdering, grotere slijtage van de wegen en dergelijke ;

— oppervlakten voor openbaar nut : bedoeld wordt hiermee de aanwezigheid van waterwinningen, militaire domeinen, luchthavens of administratieve centra die rechtstreeks een weerslag hebben onder de vorm van supplementaire uitgaven ;

— moet de uitbouw van het bestaande rioleringsnet niet in omgekeerde verhouding staan met de dotatie ?

— dient de afstand tot de zuiveringsinstallatie of collector niet te worden in acht genomen ;

— moet een gemeente in volle expansie geen hoger trekkingsrecht kunnen krijgen dan een stilstaande gemeente, zonder daarom terug te vervallen in het oude systeem van favoritisme ?

Of is het misschien niet de bedoeling van de Executieve aan de vorm van het decreet grondige wijzigingen aan te brengen ? Zulks lijkt mij toch erg onwaarschijnlijk indien u er alle materies, waarvoor de Vlaamse Regering subsidies geeft aan de ondergeschikte besturen, zoudt willen instoppen.

Zoals steeds is het grootste probleem echter het probleem van de centen. Het totaal bedrag van 15 miljard frank dat thans voorzien was vormde immers het voornaamste bezwaar of de voornaamste bron van septicisme tegenover het in voege treden van het decreet. Dit zal echter ook helaas voor de toekomst nog zo blijven, ook al wenst u het bedrag te verhogen tot een cijfer dat hier reeds eerder in dit debat is gevallen met name 6 of 7 miljard frank. Graag staven wij onze beweringen met enkele cijfers van het Gemeentekrediet voor 1984. In de eerste 9 maanden van dat jaar investeerden de Vlaamse gemeenten immers samen voor 2 1,7 miljard frank en bedroeg het bedrag dat zij hiervoor ontvingen 7,9 miljard frank. Zulks in het begin van de gemeentelijke legislatuur.

Vandaar mijn vraag : hoe ontorei-

Taelman

kend zullen dan in 1986, 1987 of 1988 de geraamde 6 à 7 miljard frank wel blijken te zijn ?

Mijn fractie zal hieraan echter graag positief meewerken en heeft natuurlijk het volste vertrouwen in de Minister die thans belast is met de uitwerking van de meest passende uitvoeringsbesluiten ter zake.

Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, in de Regeringsverklaring werd mijn aandacht vooral gaande gehouden door het voornemen van de Vlaamse Regering waarbij gesteld wordt dat : „De beleidsvoering verder zal vernieuwd worden op basis van een verdere decentralisatie waarbij meer beroep zal gedaan worden op de verantwoordelijkheid en de wil tot medewerking van alle burgers en tevens via : minder, eenvoudig en doorzichtiger administratieve bevoogding en belasting.”

Daarbij wordt gesteld dat dit de hefboomen zijn naar meer creativiteit en bestuurlijke efficiëncy.

Wellicht zal het u niet verwonderen dat ik deze omschrijving binnen het Regeerakkoord ten volle kan beamen, ja, zelfs met enthousiasme heb aanhoord.

Immers, wat mij betreft staan wij door deze zinsnede bij de kern van wat iedere burger en iedere onderneming in Vlaanderen zo snel mogelijk zou willen verwezenlijkt zien.

Deze zinsnede in het Regeerakkoord is mijns inziens van een zo fundamentele en diepgaande aard dat zij „mij noodzaakt er zelf wat dieper” op in te gaan.

Creativiteit is wellicht het begrip dat te weinig werd gehanteerd toen tijdens de jaren zeventig een beleid werd gevoerd dat slechts een „reconductie” inhield van een beleidsvoering van „op het eerste gezicht” onbeperkte mogelijkheden van het opvoeren van de overheidsuitgaven.

Precies dit gebrek aan creativiteit van het einde van de jaren zeventig heeft de vorige Vlaamse Regering ertoe genoodzaakt om binnen de beperkte fi-

nanciële middelen, gekoppeld aan de enorme financiële lasten uit het verleden creatief op te treden.

Geplaatst vóór deze vaststelling werd immers gereageerd en werd een opening bewerkstelligd die een uitzicht biedt op de mogelijkheid om de Vlaamse dynamiek binnen de Staatshervorming nog meer tot haar recht te laten komen.

De creativiteit moet centraal verder worden benadrukt binnen de beleidsvoering teneinde verder naar de toekomst meer te kunnen doen met de middelen waarover wij beschikken.

Ter staving hiervan wil ik herinneren aan het huisvestingsbeleid dat de voorbije vier jaren werd gevoerd.

De bouwactiviteit werd aangezwengeld en dit ondanks een vermindering van het investeringsvermogen.

De blijkbaar niet te regelen lasten uit het verleden van de sector huisvesting, die de volledige Vlaamse beleidsvoering hypothekeerde, werd wel geregeld. Terecht wordt in het Regeerakkoord gesteld dat nog een verdere regeling dient te worden uitgewerkt om de financiële ademruimte bijkomende ruime te verschaffen.

Het bewijs werd geleverd binnen de toekenning van sociale bouwleningen dat op basis van het leveren van wederzijdse, en niet éézijdige inspanningen vanwege de overheid, meer mogelijkheden kunnen geboden worden aan de sociaal gerechtigden. Wij zullen nauwgezet toezien dat dit principe ook naar de toekomst wordt doorgetrokken.

Met het doorzichtiger maken van de beleidsvoering werden ook binnen de sector huisvesting belangrijke inspanningen ondernomen.

Hierbij werd het bewijs geleverd dat administratief vereenvoudigen geen geld kost maar wel resultaten oplevert die ten goede komen aan de Gemeenschap.

Deze weg dient ook buiten de sector huisvesting verder te worden bewandeld. Hierbij wil ik echter even aanhalen dat voor het huisvestingsbeleid in het Regeerakkoord gesteld wordt dat

in samenwerking met de gemeentebesturen een doorzichtiger administratieve voorlichting naar de burger toe zal worden ingesteld.

Graag verkreeg ik hierbij de garantie van de Voorzitter van de Vlaamse Regering dat dit voornemen vast niet zal vertaald worden naar het oprichten van bijkomende gemeentelijke administratieve diensten.

Ten slotte, mijnheer de Voorzitter en waarde collega's, zou ik, gekoppeld aan wat ik fundamenteel acht binnen het Regeerakkoord en dat ik hier trouwens heb aangehaald, op het volgende willen wijzen.

Creativiteit en verantwoordelijkheidszin, die aanleiding moeten zijn tot grotere doorzichtigheid, minder administratieve bevoogding en minder belasting, kunnen op één deelthema van het huisvestingsbeleid vast worden geconcretiseerd.

Immers, de Nationale Huisvestingsmaatschappijen moeten worden regionaliseerd. Uitgaande van de voorstellen die daaromtrent werden geformuleerd door de vorige Gemeenschapsminister, lijkt het mij essentieel dat bij deze regionalisering het bewijs wordt geleverd dat men op het vlak van de beleidsvoering naar meer efficiëncy wil streven.

Immers, binnen eenzelfde bevoegdheidssfeer die voor sociaal gerechtigden in een fundamentele behoeftenbevrediging voorziet, met name een kwalitatief en kwantitatief aangepast woningbeleid, dient één en slechts één enkele Vlaamse huisvestingsmaatschappij te worden opgericht.

Doorheen een dergelijke verwezenlijking binnen het geheel van de voornemens van de Vlaamse Regering, zal het bewijs kunnen geleverd worden, dat niet alleen de lessen uit de voorbije vier jaar nuttig zijn geweest, maar ook dat fundamenteel zwart op wit genoteerde voornemens omtrent de beleidsvoering in daden worden omgezet. (**Applaus bij de meerderheid**)

De Voorzitter : De heer Vanhorenbeek heeft het woord.

De heer L. Vanhorenbeek (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren

Vanhorenheek

Ministers, collega's, in de beleidsverklaring van de Voorzitter van de Vlaamse Regering is het mij opgevallen dat hij gerefereerd heeft naar zijn eerste beleidsverklaring van 25 januari 1982. Ik citeer : „Wij” en daarmee bedoelt hij dan de Vlamingen, „zijn het levend geweten van het Belgische huishouden. Wij zijn de stille, maar drijvende kracht in dit land”. Om die stille kracht te valoriseren, vraagt hij, en terecht trouwens, een verruiming van de bevoegdheden, gekoppeld aan de volledige financiële verantwoordelijkheid.

De hamvraag die wij ons nu echter stellen luidt : „Maar, zal hij die centen van de centrale Regering wel krijgen ?”. Wij vrezen van niet. Wij vrezen dat de vroegere eisen thans omgezet worden in vrome wensen, hetgeen ten andere ook blijkt uit de ietwat slaafse onderdanige bewoordingen waarin het antwoord is gesteld.

De grote hoop en het vertrouwen in een eigen Vlaams beleid van de voorbije vier jaar heeft thans plaats gemaakt voor een berustende ontgoocheling. Over het hele traject zal de motor sputteren, zal steeds weer dreigen stil te vallen, aangezien de rol van de Vlaamse Regering beperkt wordt tot het beheer van een aantal schamele bevoegdheden en middelen.

Deze Regering is verworpen tot een filiaal, een aanhangwagen van de centrale Regering, wat trouwens ook bleek uit de gelijktijdige samenstelling ervan. Deze Regering is veroordeeld tot de bedelstaf.

Uit de studie van het Vlaams Regeerakkoord en de Regeringsverklaring — ik wijs hier even op de terminologie : in 1982 heette dat nog „beleidsverklaring” ; dit is een wezenlijk verschil — blijkt wel duidelijk dat de gewestelijke bevoegdheden verder door de nationale Regering worden opgeslorpt. De federaliseringstendens, opgebouwd door de vorige proportioneel samengestelde Regering, wordt thans duidelijk afgebouwd.

Hoe zou de Voorzitter van de Vlaamse Regering anders kunnen dulden dat de centrale Regering twee Staatsse-

cretarissen benoemt inzake bevoegdheden die tot de Gemeenschappen behoren ?

Hoe zou hij de verdeling zien tussen enerzijds Minister Steyaert, die onder meer bevoegd was of is voor het gezins- en het bejaardenbeleid, de kinderopvang, het beleid inzake maatschappelijk welzijn, het integratiebeleid voor migranten, de jeugdbescherming en het gehandicaptenbeleid en anderzijds de bevoegdheid van Staatssecretarissen Smet en Demeester. Wij kunnen ons moeilijk van de indruk ontdoen dat de beide Staatssecretarissen reeds aardig aan het knabbelen zijn aan de koek van Gemeenschapsminister Steyaert.

Wat voor de Voorzitter van de Vlaamse Regering en voor zijn partij steeds heeft geprimeerd en nog primeert is het verwerven van macht, van zoveel mogelijk macht voor hem en zijn partij.

Bij de verdeling van de portefeuilles slaagt deze partij erin onderwijs in de nationale Regering te behouden, zij slaagt er tevens in niet alleen opnieuw onderwijs te bemachtigen in de Vlaamse Regering, maar bovendien ook het globaal vormingspakket uit de liberale cultuurtaart weg te snijden.

Deze bevoegdheidsherverdeling rond onderwijs en vorming wordt reeds uit diverse hoeken sterk gecontesteerd, omdat zodoende de verzuiling verder wordt uitgebouwd. Hierbij stellen wij ons in bijkomende orde volgende vraag : waarom wordt het deeltijds leren toevertrouwd aan de verzuilde vormingsorganen en niet aan de bestaande onderwijsstructuur.

In de ons omringende landen werd in de voorbije jaren de permanente vorming onder de verantwoordelijkheid van een coördinerend minister voor volwassenenopleiding geplaatst ; zowel in de theorie als in de praktijk werd aangestuurd op een wisselwerking, zelfs op integratie van vorming, onderwijs en scholing voor volwassenen.

In uw Vlaamse Regering wordt de koek nu verdeeld tussen de Onderwijsminister en de Cultuurminister. Daarmede legt deze Vlaamse Rege-

ring nogmaals een hypotheek op de *uitbouw van een geïntegreerd onderwijs- en vormingsbeleid voor volwassenen.

Inzake onderwijs en wetenschapsbeleid in het algemeen, ontbreekt de uitdrukkelijke intentie om de algemene Vlaamse eis tot volledige federalisering van het onderwijs te steunen en om, in afwachting, te eisen dat onder meer de Schoolpactcommissie wordt opgesplitst in een Vlaamse Kamer en een Franstalige Kamer en dat een meer objectieve verdeelsleutel in verband met de uitgavenkredieten wordt gehanteerd.

In de huidige grondwettelijke context zou de begrotingsbevoegdheid inzake onderwijs aan de Vlaamse en Franstalige Gemeenschapsraad moeten worden toevertrouwd.

Voor de financiering zou aan elk van de Gemeenschappen een globaal krediet, berekend op basis van de objectieve normen en verdeelsleutels kunnen worden ter beschikking gesteld.

De bestemming ervan kan dan autonoom door elk van de Raden bepaald en gecontroleerd worden, rekening houdend onder meer met de wettelijke vastgelegde normen. Op basis van de onderwijskredieten voor 1985 zouden aldus in totaal 266 miljard frank begrotingskredieten ter beschikking kunnen worden gesteld van de Gemeenschapsraden.

Jammer, dat deze mogelijkheid waarschijnlijk een vorme wens zal blijven. Vanuit de Vlaamse Interuniversitaire Raad werden in het nabije verleden herhaalde suggesties geformuleerd om een „open universiteit” in onze Gemeenschap te integreren. Met enkele leden van de onderwijscommissie had ik, tijdens de voorbije legislatuur, het genoegen een werkbezoek te brengen aan de Open Universiteit te Heerlen in Nederland. Ter plekke hebben wij ons kunnen vergewissen van de degelijke wetenschappelijke en pedagogische uitbouw, alsook van de operationaliteit van dit onderwijsstelsel. Een samenwerking met Nederland ligt hier voor de hand en de verkennende gesprekken zijn gevoerd. Maar toch wordt met geen woord gerept in de Regeringsverkla-

Vanhorenbeek

ring over een „Open Universiteit Vlaanderen”. De samenwerking met Nederland werd niet eens in het vooruitzicht gesteld. Wij betreuren ten zeerste deze haast brutale sabotage van de samenwerking met Nederland ter zake.

Wat het welzijnsbeleid betreft, staat de Regeringsverklaring bol van slogans waaruit geen concreet programma kan worden gepuurd. Aan holle frazen, zoals „Bij opgelegde maatregelen zal de Vlaamse Regering een verscheidenheid van voorzieningen aanbieden”, heeft niemand enige boodschap. Of wil deze geheimtaal soms zeggen dat Staatssecretaris De-meester eerst bepaalde maatregelen zal opleggen inzake materies zoals gehandicaptenzorg, waarvoor de Gemeenschappen bevoegd zijn ?

Uitgaande van het welzijnsbeleid willen wij even blijven stilstaan bij het probleem van de demografische evolutie van onze bevolking.

Binnen 40 jaar, in 2025, zal ons land — volgens gezaghebbende bevolkingspropheten — één miljoen inwoners minder tellen dan dit jaar. Deze „profetie” is gebaseerd op betrouwbare gedetailleerde toekomstgegevens, die het onontbeerlijke stramien vormen voor de planmatige studie van de economische groei en sociale evolutie in ons land. Sedert ongeveer 20 jaar zijn onze geboortecijfers gaan dalen. Zij liggen thans op een minimaal niveau. De bevolking is vergrijsd. De leeftijdsstructuur van de toekomstige bevolking zal grondig worden gewijzigd. Binnen 40 jaar zal het aantal kinderen en adolescenten verminderen met 400.000, de potentiële actieve bevolking daalt met 1.100.000, en het aantal gepensioneerden en hoogbejaarden zal met 580.000 toenemen. Indien deze trends zullen bewaarheid worden, roept dit heel wat fundamentele vragen op. Zal de werkloosheid nog een probleem blijven en zal zij niet geleidelijk verminderen ?

Zal het aandeel van de gehuwde vrouw in het arbeidsproces toenemen ? Hoe zal een krimpende actieve bevolking de financiële last kunnen torsen van een steeds groeiend aantal

pensioengerechtigden ? Wat zal het effect zijn van deze enorme bevolkingsveroudering op een aantal maatschappelijke voorzieningen, huisvestingsbehoeften en gezondheidszorg voor bejaarden ?

Tal van vraagstellingen en problemen waarmee onze en de toekomstige generatie zal worden geconfronteerd. Voor deze uitdaging staat ook de aantredende Vlaamse Regering. Een gefundeerde lange-termijn-visie is o.i. één van de beangstigende leemten in de Regeerverklaring. Want de Vlaamse bevolking zal waarschijnlijk ook niet ontsnappen aan het omkeren van de bevolkingspyramide, ook zij zal met 6 procent verminderen, terwijl Wallonië 13 procent en Brussel 24 procent van zijn inwoners verliest.

Om deze redenen zouden de Vlamingen moeten inzien dat zij hun meerderheid en hun macht moeten gebruiken. Jammer genoeg doen zij dat niet. Zolang er echter enkel roomsblauwe kikkers in het maanlicht blijven kwaken rond de steeds kleiner wordende poel van de macht, kunnen wij die verkwanselde Vlaamse meerderheid gerust vergeten. (*Applaus bij de VU*)

De Voorzitter : De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, het is met genoegen dat ik vaststel dat in de Regeringsverklaring van de Vlaamse Regering aandacht wordt besteed aan gezondheidsvoorlichting en vooral preventie.

Bovendien wordt uitdrukkelijk gesteld dat dit preventiebeleid zich niet mag beperken tot het bestrijden van symptomen doch zich vooral moet richten naar het onderzoeken van de oorzaken en boven alles deze oorzaken moet wegnemen. Als „Groenen” kunnen wij niet anders dan een dergelijk voornemen toejuichen. Het valt echter nog te bezien of wij elkaar in deze materie wel goed begrijpen.

Om in leven te blijven, laat staan gezond te zijn, is de mens verplicht te ademen, te eten en te drinken. Iemand kan vrij beslissen te roken of niet te roken, alcohol of drugs te ge-

bruiken of niet te gebruiken. Hij of zij kan zich echter niet onttrekken aan de verplichting te ademen of voedsel op te nemen. Hier is geen keuze.

Als het u werkelijk menens is, mijnheer de Voorzitter, om ziektes te voorkomen en de oorzaken ervan weg te nemen, moet u ervoor zorgen dat de mensen zuivere lucht kunnen inademen, beschikken over onbevuild water, bier zonder nitrosamines kunnen drinken, wijn zonder antivriesmiddel kunnen verbruiken, melk, boter en kaas zonder chloor-pesticideresidu's kunnen nuttigen, tomaten en sla zonder giftig methylbromide kunnen eten, vis zonder polychloorbifenylen of kwik kunnen kopen of zich kunnen voeden met vlees zonder sullieten, antibiotica of hormonen.

Wij zijn echt benieuwd, mijnheer de Voorzitter, te weten welke maatregelen u overweegt om deze gekende aan de mens opgedrongen oorzaken van soms dodelijke ziektes aan te pakken. Wat zal er gebeuren met de industriële en private lucht-water- en bodemvervuilers of met de producenten en verdelers van levensvernietigende pesticiden of van nutteloze doch gevaarlijke voedselvervalsers. Graag kreeg ik van u een duidelijk en onduidelzinnig standpunt hierover.

Een andere beleidsoptie van het Regeerakkoord geniet vanwege AGA-LEV de grootste aandacht, namelijk het mediabeleid. De opdracht van dit hoogst belangrijk medium kan als volgt worden samengevat : informatie verstrekken, duiding geven, een opvoedende taak waarnemen, een culturele functie vervullen en ontspanning brengen. Niets minder maar ook niets meer. Zoals u zult kunnen opmerken, komt er in deze lijst geen enkele handelsactiviteit voor. Handel en economische belangen hebben niets te zien met cultuur. Tot hertoe is dit één van de weinige materies waarvoor wij in Europa het goede voorbeeld geven en erin geslaagd zijn de kooplui uit de tempel te houden.

Wij blijven fundamenteel gekant tegen elke vorm van handelsreclame op televisie. Het ongevraagd binnendringen van publiciteit in de huiskamers dient enkel om kunstmatig behoeften op te wekken teneinde de wankel-

Gryp

consumptiemaatschappij in stand te kunnen houden. Hierbij vallen jammer genoeg slachtoffers. Bij voorbeeld minder begoede en minder prijsbewuste consumenten worden dermate beïnvloed dat zij onverantwoorde aankopen doen met alle nefaste gevolgen vandien. Maar ook onze kinderen en misschien vooral dit zo kwetsbare gedeelte van het kijkerspubliek, worden erdoor op een ontoelaatbare wijze bewerkt. Zij worden bijvoorbeeld voorgespiegeld dat het goed voor ze is veel te snoepen, als het maar van het goede merk is, en als ze maar achteraf de gepaste tandpasta gebruiken. Een ander belangrijk nadeel van televisiereclame is de discriminatie van de KMO's en de kleine zelfstandigen die de middelen niet hebben om hun producten te promoten op kosten van de Gemeenschap zoals de multinationals dit doen. Als alternatief voor de handelsreclame stellen de Groenen voor meer zendtijd toe te kennen aan de consumentenorganisaties, ten einde objectieve produktinformatie mogelijk te maken.

Wat ons bijzonder stoort in het geplande mediabeleid, is het toelaten van een nieuwsdienst op een privé-telvisienet. Als men weet dat de meerderheid van de beheersmandaten in handen zal zijn van de Vlaamse pers die zelf overheerst wordt door christen-democratische en liberale kranten, kan men zich een idee vormen van het soort objectiviteit waaraan wij ons bij een dergelijke berichtgeving mogen verwachten. AGALEV verzet zich uitdrukkelijk tegen het doorbreken van het BRT-monopolie, heel speciaal op het vlak van de berichtgeving, daar een onafhankelijke openbare nieuwsdienst de enige waarborg is voor objectieve informatie, een democratie waardig, en bovendien de enige garantie biedt op vrije meningsuiting voor kleine politieke partijen, bewegingen of andere minderheden zoals het in een pluralistische samenleving hoort te zijn. Ik dank u voor uw aandacht.

De Voorzitter : De heer Laridon heeft het woord.

De heer A. Laridon (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, waarde collega's, de beleidsverklaring die minister Geens woensdag aflegde, zet mij ertoe aan in naam van de SP enkele bedenkingen te maken bij de beleidsopties, die de Vlaamse Executieve inzake onderwijs wenst te nemen.

Vooraleer te komen tot de communautarisering en andere aspecten van het beleid die ik eventueel voor volgende gelegenheden zal laten, wens ik een aantal overwegingen naar voren te brengen inzake de heibel en de strubbelingen van de laatste dagen in verband met de verdeling van de bevoegdheden tussen de Gemeenschapsminister van Cultuur Dewael, behorende tot de PW en Gemeenschapsminister Kelchtermans, behorende tot de CVP.

Vooraf wil ik stellen dat inzake onderwijs globaal genomen, wij in feite staan voor een totale onderwijsnederlaag van PW-zijde. Wanneer ik inderdaad in overweging neem wat op het laatste PW-congres als eisen werd gesteld en wat door het VSOA, het Willemfonds en de liberale pers voor en na de regeringsvorming inzake onderwijs werd opgeëist, kan ik alleen maar vaststellen dat het uiteindelijk resultaat zeer mager is en de PW gaat van de ene capitulatie naar de andere op het domein van het onderwijs.

In de eerste plaats eiste de PW de nationale Ministerportefeuille. Men was Coens beu. De PW-vrouwen waren ziek van „de lat van Coens” en geregeld kwam vanwege het VSOA in de pers dat dit alles niet kon blijven duren en er een PW-minister van onderwijs moest komen. Wanneer dit niet kon, zou men zich eventueel met een staatssecretaris voor het Rijksonderwijs in de nationale Regering tevreden stellen. Of misschien een adjunct, zoals het experiment Calewaert-Geens, maar dan in een andere richting ? Hiervan kwam ook niets in huis. Uiteindelijk, wanneer men toch geen nationale Minister kreeg, geen Staatssecretaris of geen adjunct, kreeg de PW dan toch een gemeenschapsminister voor onderwijs in de Vlaamse Executieve ? Ook hier staan wij

voor een capitulatie. Van al deze eisen kwam in feite niets terecht ; geen enkele van de drie ministerportefeuilles werden door de PW in de wacht gesleept.

Integendeel, wat nog enigszins verband hield met onderwijs en wat oorspronkelijk ook in de vorige legislatuur tot dat pakket behoorde, werd nu uit de bevoegdheid van de Minister van Cultuur gelicht en naar de CVP-minister van Onderwijs overgeheveld. Het betreft hier zes materies, van 11 tot en met 16, van artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Het enige wat zij hebben bereikt is een zekere versterking van de PW-cel in het Kabinet van de nationale Minister van Onderwijs, een PW-cel in het Kabinet van de Gemeenschapsminister van Onderwijs bestaande uit twee leden, een lid van niveau 1 en één van niveau 2, maar met daarnaast nog de handhaving van een CVP-cel bij het Kabinet van de Minister van Cultuur, bestaande uit 8 leden, twee leden van niveau 1 en zes van niveau 2.

Een tweede zogenaamd resultaat is de Voorlopige Bestuurscommissie voor het Vlaams Rijksonderwijs en dit in afwachting tot de eventuele oprichting van een Autonome Raad voor het Vlaams Rijksonderwijs dat uiterlijk op 1 september 1987 zou moeten starten. Die Voorlopige Commissie zou prioritair worden samengesteld : de helft CVP en de helft PW, met een liberaal aan het hoofd. Deze Commissie zou alle dossiers met betrekking tot het Rijksonderwijs in Vlaanderen behandelen, met dien verstande echter dat de Minister van Onderwijs het algemeen beleid zal voeren over alle onderwijsnetten, dus ook over het Rijksonderwijs.

Minister G. Geens : U blijkt zich van speech te hebben vergist, mijnheer Laridon. Die zaken horen thuis in de Kamer.

De heer Laridon : Maar ze houden ook verband met het geheel van het onderwijsbeleid. Inzake de oprichting van deze Bestuurscommissie hebben wij als SP onze stelling reeds naar voren gebracht en hebben gewezen op de onwettelijkheid van dit opzet en meer bepaald het participatief karakter ervan. De oprichting van die Voor-

Laridon

lopige Bestuurscommissie voorgezet door een Vlaams liberaal leidt de Voorzitter van de PW, mevrouw Neyts, tot de volgende conclusie : „Zoals op het jongste PW-congres de heer Verhofstadt heeft vooropgesteld, heeft de PW gestalte gegeven aan een grotere medezeggenschap van de Vlaamse liberalen inzake onderwijs”. Niet iedereen is het eens met deze simplistisch lijkende redenering, hetgeen duidelijk blijkt uit een artikel van Het Laatste Nieuws met als titel „Manke ruil” en ook uit het laatste communiqué van het Willemsfonds. Mocht het waar zijn dat de Vlaamse liberalen door dit nieuwe protocol een grotere medezeggenschap inzake onderwijs zouden krijgen, dan vraag ik mij toch af waarom de CVP niet even goed en portefeuille van Staatssecretaris voor het Rijksonderwijs of op zijn minst toch de Gemeenschapsminister voor Onderwijs aan de PW heeft toegekend. Dat dit niet is gebeurd is duidelijk een bewijs dat die toegeving, de oprichting van een voorlopige commissie en het vooruitzicht van een voorafgaande oprichting van een autonome raad in feite een zoethoudertje is.

In verband met de communautarisering van het onderwijs is er een duidelijk verschil tussen wat hierover in het nationale Regeerakkoord staat en wat in de Beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve is terug te vinden.

Het nationale Regeerakkoord bepaalt dat de Regering waarborgen zal uitwerken voor een gelijkwaardige behandeling van alle onderwijsnetten, die elke — en dat is zeer belangrijk — overdracht van de onderwijsbevoegdheden aan de Gemeenschappen moet voorafgaan. Op grond van dit bereikte akkoord zal de Regering dan een ontwerp van verklaring tot herziening van de Grondwet neerleggen. In de Beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve lezen wij echter dat de Vlaamse Executieve haar standpunt van 27 april 1983 over de communautarisering van het onderwijs bevestigt. Dit standpunt zal de leiddraad zijn bij de onderhandelingen met de nationale Regering over de correcte uitvoering van artikel 59bis paragraaf 2, 2°

van de Grondwet. Dit standpunt was een eis voor meer bevoegdheden inzake onderwijs voor de Gemeenschappen. Deze eis wordt nu afgezwakt en omgebouwd tot niet meer dan een leiddraad voor de onderhandelingen met de nationale Regering.

In de verklaring van de nationale Regering stellen wij een duidelijke stap achteruit vast van de Vlaamse regeringspartijen die daarvan deel uitmaken, met name de CVP en de PW. In de Regeringsverklaring van 1981 staat inderdaad duidelijk vermeld dat een inspanning zou ondernomen worden om en ik citeer : „Te komen tot de juiste toepassing van artikel 59bis van de Grondwet dat de bevoegdheden regelt tussen de Staat en de Gemeenschappen”. Wij komen in feite tot de eigenaardige vaststelling dat wat in 1985 niet meer weerhouden wordt in de Regeringsverklaring van de Nationale Regering terug te vinden is in de Beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve. Het is immers duidelijk dat inzake communautarisering van het onderwijs de machts- en blokkeringspositie van de PSC zich duidelijk laten voelen. In dit Regeerakkoord wordt de machtspositie van deze partij nog versterkt. De Voorzitter van de PSC, de heer Deprez, heeft op zijn congres overduidelijk beklemtoond dat er op het vlak van het onderwijs niets toegegeven werd.

In de Beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve staat : „De Vlaamse Regering bevestigt haar standpunt van 27 april 1983 over de communautarisering van het onderwijs”. Dit is een contradictie met datgene wat vandaag aan het gebeuren is in verband met de Autonome Raad voor het Vlaamse Rijksonderwijs. De oprichting van een Autonome Raad voor het Vlaams Rijksonderwijs was één van de pijlers van de verklaring van de Vlaamse Executieve van 27 april 1983. Het bekomen van de gevraagde waarborgen voor het Nederlandstalig Rijksonderwijs via de Autonome Raad was een voorwaarde voorafgaand aan de integrale uitvoering van artikel 59bis, paragraaf 2, 2° van de Grondwet en van de eventuele ruimere communautarisering. Deze waarborgen liggen naast de herziening van de Grondwet en zijn te bekomen via een politiek ak-

koord gesloten tussen de Vlaamse partijen.

Minister G. Geens : Mijnheer Laridon, u zegt dus dat de Autonome Raad er mag komen op voorwaarde dat er voldoende waarborgen zijn voor de netten. Wat dit betreft waren wij tijdens de vorige legislatuur niet erg gevorderd. U blijft erbij dat van een dergelijke Autonome Raad niets in huis kan komen zolang er geen voldoende waarborgen zijn, waardoor men — en dat is zeer belangrijk — met de communautarisering van het onderwijs niet verder kan.

De heer A. Laridon : Mijnheer de Minister, mijn kritiek is dat men vandaag, door de poging via die Voorlopige Commissie, die een soort prefiguratie was van de Vlaamse Autonome Raad voor het Rijksonderwijs, in feite afwijkt van de akkoorden die tussen de vier Vlaamse partijen bestonden. In verband met de oprichting van de Vlaamse Autonome Raad voor het Rijksonderwijs was besloten dat het hier een zaak betrof waarover de vier Vlaamse partijen tot een consensus moesten komen. Door het nieuwe element in de Regeringsverklaring aangaande die Bijzondere Commissie en de richting die men thans wil uitgaan, met name het oprichten van een Autonome Raad voor het Rijksonderwijs vooraleer tot een herziening te komen van artikel 59bis, paragraaf 3, 2°, is er een afwijking van het akkoord tussen de Vlaamse partijen. Men probeert én de SP, én de VU uit deze besprekingen te weren tussen de twee regeringspartijen tot die Autonome Raad voor het Rijksonderwijs te komen.

Minister G. Geens : Dat wil dus duidelijk zeggen dat u geen communautarisering van het onderwijs wil vooraleer er een Autonome Raad is voor het Rijksonderwijs ?

De heer A. Laridon : Naar mijn mening, mijnheer de Minister, was daar een parallellisme. Het stoort mij echter niet dat de Autonome Raad voor het Rijksonderwijs wordt opgericht vóór de herziening van de Grondwet tot stand zou komen, maar dan wel in dezelfde voorwaarden als tussen de vier Vlaamse partijen was overeengekomen, met name dat het hier ging om een materie waarover tussen die

De heer A. Laridon (SP), Secretaris van de Raad, formuleerde diverse kritische bedenkingen bij de beleidsopties van de Vlaamse Executieve inzake onderwijs

vier partijen een consensus moest zijn bereikt en niet uitsluitend tussen de twee Regeringspartijen, zoals vandaag het geval is.

Ik had ook nog willen handelen over het beleid inzake het kunstonderwijs, maar ik zal daar mee wachten tot de bespreking van de volgende begroting. Ook op de kwestie van het muziekonderwijs en de resultaten van de rondetafelconferentie in dat verband, zal ik liever terugkomen onder de vorm van een interpellatie.

Een probleem waarover ik het vandaag wel wil hebben – en dat zal u van mij, als Oostendenaar, zeker willen aannemen – is dat van het zeevisserijonderwijs.

Vooraf wil ik hulde brengen aan Minister Lenssens, die op dat vlak een zeer grote inspanning heeft gedaan.

De doorgevoerde herstructurering van het zeevisserijonderwijs ingevolge het besluit van de Vlaamse Executieve van 28 juli 1983 was ongetwijfeld

een belangrijke stap vooruit in de richting van de herwaardering van het visserijonderwijs, ook wat de af te leveren studiegetuigschriften betreft. Daardoor kan het zeevisserijonderwijs uitgebouwd worden tot een volwaardig technisch en beroepsonderwijs.

Met genoegen stel ik ook vast dat de officiële programmacommissie er uiteindelijk is in geslaagd een definitief lessenrooster voor het zeevisserijonderwijs op te stellen, niettegenstaande alle strubbelingen en moeilijkheden daaromtrent. Minister Lenssens weet wel wat ik hiermee bedoel.

Ik zou er bij de nieuwe Gemeenschapsminister van Onderwijs ten zeerste willen op aandringen dat, als bekroning van alle inspanningen die door zijn voorganger werden geleverd, het homologeren van diploma's van het zeevisserijonderwijs dringend werkelijkheid zou worden, zodat ook in deze sector van het onderwijs gehomologeerde diploma's kunnen afgeleverd worden.

Ook zou ik dringend willen vragen dat de overgang van een leerling van het zeevisserijonderwijs naar een andere onderwijsinstelling van hetzelfde niveau zou worden gegarandeerd. Het is immers nog altijd zo – ik weet niet of Minister Lenssens daarvan op de hoogte is – dat op dat vlak nog heel wat moeilijkheden bestaan. Er zijn nog steeds gevallen van leerlingen, komende uit het eerste jaar van het zeevisserijonderwijs, aan wie een inschrijving in een hoger jaar van een andere technische school geweigerd wordt omdat hun studieattest niet door een door het Ministerie van Onderwijs erkende instelling is afgeleverd. Ik wil dan ook vragen dat aan dit probleem speciaal aandacht wordt besteed.

Een zaak van enorm belang in het zeevisserijonderwijs waar tot vandaag nog steeds geen oplossing voor is, betreft het deeltijds studeren. De jongste vernieuwing in de leerplichtwet voorziet in een voltijdse en een deeltijdse leerplicht. De deeltijdse leerplicht is verspreid over drie jaar en bedraagt respectievelijk 360, 240 en 240 uur.

Het spreekt vanzelf, mijnheer de Minister, dat aan de opvatting niet mag worden getornd, dat aan de jonge vissers dezelfde rechten op post-scalaire ontwikkeling op algemeen en beroepsgericht vlak moeten worden gegeven. Zij kunnen trouwens minder dan een jongeling aan de wal zich verder bekwamen door het bijwonen van culturele en educatieve initiatieven. Wij pleiten daarom voor een kordate aanpak van het probleem van het deeltijds leren bij deze jongeren.

Er moet echter rekening worden gehouden met het specifieke karakter van deze sector. De mogelijkheden – wij zijn er ons van bewust – om oplossingen voor de deeltijdse leerplicht in deze sector te vinden zijn immers heel wat geringer dan voor de andere beroepen.

In een fabriek, bij voorbeeld, kan verder worden gewerkt wanneer een jonge kracht opnieuw naar school moet. In de visserij is dat al heel wat moeilijker. Een vaartuig moet varen met een voorgeschreven bemanning en het

Laridon

schip kan gedwongen worden aan wal te blijven door het uitvallen van een bemanningslid. Er is bovendien in deze sector geen overschot van arbeidskrachten. Er heerst dus ook geen werkloosheid, zodat niet kan worden geput uit de eventuele werklozen-groep.

Het is ook juist — wij hebben daar begrip voor — dat het vissersberoep in deze tijd een beroep is voor jongere mensen. De gemiddelde leeftijd van de visser is 32 jaar. Dit beroep moet zo jong mogelijk worden aangeleerd. Meer nog dan in om het even welke andere sector kan men zich bekwaamen in de praktijk, dus aan boord van het vaartuig zelf.

Ten slotte is het zo dat door het hervormde zeevisserij-onderwijs de toekomstige vissers een ruimere algemene opvoeding zullen krijgen dan dit voorheen het geval was.

De Voorzitter : Mijnheer Laridon, wil u besluiten.

De heer A. Laridon : Wij kunnen begrip opbrengen voor deze argumentatie. Wij kunnen echter, mijnheer de Minister, in geen geval aanvaarden dat die argumentatie over de specificiteit van het visserijonderwijs zou leiden tot wat een erkende producenten-organisatie der reders, de NV Rederscentrale, voorstelt, namelijk dat een uitzondering wordt gemaakt voor de zeevissers inzake de deeltijdse leerplicht, zoals dit het geval is voor de militaire dienstplicht. Deze organisatie pleit dus voor vrijstelling van de deeltijdse leerplicht voor vissers. Wij kunnen dit, ondanks de speciale toestand, niet aanvaarden. De oplossing bestaat in het centraliseren van de lessen in het kader van die deeltijdse leerplicht, in één centrum per haven. Zo kan er, bij voorbeeld, een centrum zijn te Oostende, te Heist of te Nieuwpoort. Die 240 lessen hoeven niet over het ganse jaar te worden gespreid, maar, bij voorbeeld, over een periode van 6 aaneensluitende weken. Dit zou aan de bezwaren van de beroepssectoren tegemoetkomen.

De reders zouden ook moeten worden verplicht deze leerlingen aan boord te nemen als extra kracht, als stagiaire

en niet om een ander personeelslid uit te sparen. Hier zou het Fonds voor scheepsjongens financieel kunnen bijspringen, daar het anders stilaan zijn functie zou verliezen.

Verder vraag ik ook aandacht voor het efficiënt gebruik van het opleidingsschip. Ik vraag nog in het bijzonder uw aandacht — dit is zeer belangrijk maar ik kom daar in detail op terug bij een andere gelegenheid — voor de opleiding van de schipper. (*Applaus bij de SP*)

De Voorzitter : De heer Moors heeft het woord.

De heer C. Moors (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte leden van de Vlaamse Regering, dames en heren, met mijn betoog wil ik vooral twee punten onderstrepen, namelijk de problematiek van de decentralisatie, de deconcentratie en de vestiging van bepaalde diensten enerzijds en de noodzaak van differentiatie van het beleid, anderzijds.

Mijnheer de Minister, de tijdsbeperking die u gelukkig hebt opgelegd om de werking van de Vlaamse Raad efficiënter te maken, dwingt mij om alleen maar enkele principes naar voren te brengen en te illustreren met voorbeelden. Ik meen nochtans dat daarmee even goed die problematiek kan worden onderstreept. De noodzaak tot decentralisatie en deconcentratie blijft ook na vier jaar Gewestelijk beleid. Het valt niet te ontkennen dat men aandacht gehad heeft voor decentralisatie en deconcentratie. Er blijft nochtans grote nood omdat de bevoegdheden afgebakend door de wetten van 1980 beperkt zijn. Er is echter een sterke Executieve die de neiging vertoont om een aantal bevoegdheden te behouden. Vandaar dat wij toch het belang willen onderstrepen van het lokaal niveau en het intermediair niveau, zijnde het Provinciaal Bestuur. Ik blijf de mening toegedaan dat de bevolking nog altijd het best is gediend met diensten die zo dicht mogelijk bij haar staan. Daar zijn de diensten het meest operationeel en daar kan er het gemakkelijkst worden op ingehaakt.

Gisteren werd er hier op gewezen wat er zoal op het lokale vlak allemaal kan

gebeuren. Ik wil nog even iets zeggen over het Provinciaal niveau dat voor de uitvoering van een aantal normatieve beslissingen genomen door de Executieve en in coördinatie met de lokale besturen, een efficiënte schakel kan vormen tussen die twee niveaus.

Ik wil er nogmaals de klemtoon op leggen dat een efficiënt beleid ten dienste van onze bevolking dan alleen maar kan worden waar gemaakt. In die zin hoop ik dan ook dat de idee die de vorige keer en ook nu weer werd aangehouden, met name om Vlaamse huizen in diverse streken op te richten, teneinde de mensen administratief bij elkaar te brengen, concreet gestalte krijgt zodat de bevoegdheden kunnen worden herverdeeld. Ook de herlokalisatie van de administratie is noodzakelijk. Ik weet dat er een begin van spreiding van de administratieve diensten werd gemaakt. Ik denk hierbij aan de diensten van OVAM, de Waterzuiveringsmaatschappij en het Instituut voor Natuurbehoud. Deze politiek moet worden verdergezet. Brussel werd resoluut als vestigingsplaats van onze Vlaamse Executieve en van de Vlaamse Raad gekozen. Derhalve meen ik dat in Brussel de Administratie tot een minimum moet worden beperkt en dat zoveel mogelijk de spreiding naar de Gewesten toe moet worden doorgevoerd. Deze spreiding beschouw ik anders dan vanuit de deconcentratie en de decentralisatie. Wanneer ik hier over spreiding spreek bedoel ik dit in de geest zoals dit in Nederland is gebeurd, waar men globaal gezien een bepaalde dienst volledig wegneemt uit het centrum en hoofdzakelijk overbrengt naar streken waar de tewerkstelling als bijzonderste problematiek kan worden aangehaald.

De noodzaak van differentiatie van het beleid hoeft in feite niet te worden onderstreept. Het is de basis en de grondgedachte van elk beleid.

Ik stel nochtans vast dat herhaaldelijk en gelukkig in deze Regeringsverklaring gewezen wordt op kansarme groepen, streken, mensen, enzovoort. Dit wijst er inderdaad op dat ons beleid in het verleden niet voldoende werd afgestemd op de individuele noden.

Moors

Wij hebben nochtans bijzondere aandacht gehad voor het sociale aspect en ook voor de volksgezondheid in plaats van te kijken naar de individuele noden en ons beleid daarop af te stemmen. Wij hebben dit eveneens gedaan in het kader van de ontwikkelingsgewesten toen wij met streekgebonden problemen werden geconfronteerd. Wij hebben echter nog een reeks sectoren waar dit onvoldoende naar boven komt. Ik ga deze niet allemaal opnoemen. Ik denk hier bij voorbeeld aan de culturele sectoren waar wij nog heel wat blinde vlekken hebben, waar nog tekorten zijn en waar een sterk gedifferentieerd beleid zal moeten worden gevoerd.

Een bijzonder probleem dat mij nauw aan het hart ligt wil ik hier als voorbeeld stellen. Naast de ontwikkelingsgewesten die wij kennen en het principe dat wij uiteraard toejuichen, omdat wij in onze eigen Provincie ervaren wat een ontwikkelingsgewest betekent, zijn er nu nog streken die daarbuiten vallen en waar andere criteria dan werkloosheid primordiaal zijn. Omwille van de structuur van de dorpskernen, die meestal klein zijn, en omwille van de structuur van de bevolking, dikwijls een sterk verouderde bevolking, stellen wij vast dat een aantal basisvoorzieningen wegvallen. In dit verband wijs ik op de problematiek van de lokale scholen en op een aantal primaire economische diensten die daar ontbreken. Bovendien is er een probleem, dat hier thans niet aan de orde is, maar dat zich daar evengoed stelt, betreffende het openbaar vervoer. Welnu, wij hebben in Vlaanderen streken die op dit ogenblik echt verpauperen. Het zijn deze streken die ik onder uw aandacht wil brengen opdat u dat gedifferentieerd beleid verder zou mogelijk maken.

Ik ga daarop thans niet verder in en wil nu geen maatregelen voorstellen aangezien ik tijdens de komende jaren nog de gelegenheid zal hebben deze problematiek nader toe te lichten.

Geachte leden van de Vlaamse Regering, ik vraag uw bijzondere aandacht voor een verdere differentiëring die zich op alle vlakken zeer scherp stelt.

Ik wil nochtans even één punt aanhalen in het kader van de ontwikkelingsgewesten. Ik heb reeds gezegd dat ik het principe toejuich, ook onze Provincie behoort daartoe. Wij weten welke noden daar zijn. Wij hebben in deze Regeringsverklaring gelukkig vastgesteld dat nieuwe initiatieven worden aangekondigd zoals onder andere het Regionaal Fonds voor Ontwikkeling. Het is een nieuw instrument dat ter beschikking wordt gesteld. Op het eerste gezicht is het een voor ons nog vaag idee, maar ik kan best begrijpen dat er getracht wordt een aantal financiële middelen bij elkaar te brengen.

Ten tweede, indien het zou kunnen worden aangewend als beleidsinstrument dat flexibel inspeelt op de diverse noden en daardoor meer gelden ter beschikking komen dan in het verleden, dan geloof ik dat wij dit principe echt moeten toejuichen.

Graag had ik geweten hoe het zal worden gefinancierd en welk beleid u daarmee gaat voeren.

In hetzelfde kader hebt u een bijzondere opdracht gekregen voor de herstructurering van deze Gewesten.

Minister G. Geens : De uitdrukking is niet correct. Ik heb geen bijzondere opdracht gekregen, het gaat gewoon om een wet. Wij krijgen niets van de nationale Regering. Wij doen wat wij moeten doen volgens de wet.

De heer C. Moors : Zo bedoel ik het ook. Misschien kunnen wij samen aan de klagmuur staan om meer middelen te krijgen.

Gisteren hebben wij echter langs een communiqué vernomen dat u ook in het kader van de KS zeer sterk bij de herstructurering zal betrokken worden. Het grote luik dat u werd toegewezen is de reconversie. Wanneer wij een oplossing willen geven aan de problematiek van onze mijnnijverheid, kan dat alleen maar door een daadwerkelijke reconversiepolitiek. Graag had ik uw ideeën in dit verband vernomen.

Vóór anderhalf jaar hebt u de werkgroep-Van Rompaey geïnstalleerd. Deze zou de problematiek beter be-

studeren en eventueel voorstellen doen. Wat is de stand van zaken ? Werd reeds een rapport opgemaakt en zo ja, bevat het inderdaad voorstellen ?

Hoe dan ook, tegelijkertijd zult u met deze reconversieopdracht geconfronteerd worden. De Provincie Limburg heeft een geïntegreerd plan uitgewerkt dat aan de Europese Gemeenschap wordt voorgelegd. Het is een, weliswaar onvolledig, instrument. Inderdaad, ik meen dat een reeks andere sectoren kunnen worden ingeschakeld. Ik zal ze u niet opsommen maar de mogelijkheden bestaan. Ik ben ervan overtuigd dat dit project als basis van de reconversie kan dienen. Graag zou ik dan ook uw mening kennen over de doorvoering van dit geïntegreerd project.

Mijnheer de Voorzitter, het verleden heeft bewezen dat u heel wat inspanningen hebt gedaan voor onze Provincie.

Ik hoop dat deze Executieve, door de belangrijke opdracht die zij heeft, mede een oplossing zal kunnen vinden voor de herstructurering van KS en zodoende op lange termijn de uitbouw van onze Provincie verzekeren. Ik hoop dat u erin zult slagen om dat project mogelijk te maken. Het is in feite een hypotheek die op de toekomst van onze Provincie rust en waarvan wij de draagwijdte niet kennen. Wij beseffen niet wat er sociaal aan het bewegen is.

Mijnheer de Voorzitter, tot hier enkele suggesties en vragen. Ik hoop dat zij een leidraad mogen zijn tot het voeren van een meer gedecentraliseerd en gedifferentieerd beleid en een oplossing mogen bieden aan de grote problematiek waarmee wij in de eigen Provincie worden geconfronteerd. **(Applaus bij de CVP en de PVV)**

De Voorzitter : De heer De Bremeaeker heeft het woord.

De heer J. De Bremeaeker (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mevrouw en heren Gemeenschapsministers, geachte collega's, de inhoud van het Regeerprogramma met betrekking tot het buitenlands beleid

De Bremaeker

is niet groot en telt nauwelijks 190 woorden. Toch zijn een aantal zinnen zodanig opgesteld dat zij wel een verklaring vereisen vanwege de bevoegde Gemeenschapsminister. Er zijn een aantal positieve aspecten.

Dat de Vlaamse identiteit ver buiten de grenzen herkenbaar moet worden voor en erkenbaar door de wereld is een opvatting die wij kunnen delen alsook het onloochenbaar feit dat op politiek vlak, de Vlaamse Regering een eigen verantwoordelijkheidsbesef heeft. Het kenbaar maken van onze mogelijkheden in het buitenland verdient aanbeveling, de verrijking van Vlaanderen op cultureel, economisch, wetenschappelijk en sociaal vlak via internationale samenwerking zal een verschijnsel zijn dat zich reeds in alle landen heeft voorgedaan die in de loop van de geschiedenis hun grenzen hebben opengesteld voor de buitenwereld.

De verklaring dat in het kader van een geïntegreerd Vlaams buitenlands beleid een geconcentreerde actie van verschillende initiatieven wordt nagestreefd, wordt enkele paragrafen later aangevuld met de vermelding dat het privé-initiatief en het Vlaamse bedrijfsleven betrokken zullen worden in het bereiken van de doelstellingen van de Vlaamse Regering.

Graag hadden we van de bevoegde Gemeenschapsminister vernomen welke de juiste draagwijdte is van deze betrekking van het privé-initiatief en het Vlaamse bedrijfsleven.

Betekent dit dat aan het privé-initiatief en het bedrijfsleven uitsluitend zal gevraagd worden te financieren en dan denk ik aan een zin uit het Steverlynck-interim-verslag waarbij de oprichting van een bepaalde specialisatietak aan een universiteit zou kunnen gefinancierd worden, of wordt er gedacht aan verder reikende initiatieven waarbij privé en bedrijfsleven niet uitsluitend een mecenassrol zullen spelen maar integendeel zullen betrokken worden in een vorm van besluitvorming?

Een gezonde samenwerking keuren wij niet af. Wij bedoelen door gezonde

samenwerking een samenwerking waarbij de politieke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap niet afhankelijk komt te staan van of in functie staat van niet altijd controleerbare financiële machten verscholen in privé-initiatief en Vlaams bedrijfsleven.

De samenwerking van de Vlaamse Gemeenschap met Nederland vinden we primordiaal omdat onze taak en onze cultuur een eenheid vormen van haast 20 miljoen personen in wat we gemakkelijk de draaischijf van Europa mogen noemen.

De aanwezigheid van de Vlaamse Gemeenschap in alle internationale instellingen in het kader van haar bevoegdheden en, vergeten we niet, haar financiële mogelijkheden, kan toegejuicht worden, zeker wanneer — en dan verwijzen we weer naar het Steverlynck-interim-rapport — bij voorbeeld bij de Unesco alle Belgische ambtenaren tot de Franse taalrol behoorden op de datum van de publicatie van dit rapport, namelijk 11 juni 1985.

We hebben nog wel een vraag wanneer het Regeerprogramma vermeldt dat het buitenlands beleid van de Vlaamse Gemeenschap volgens een prioriteitenrangorde zal worden uitgebouwd. Aan welke criteria wordt gedacht om een prioriteitenrangorde vast te leggen?

Wanneer we het nieuw Regeerprogramma vergelijken met dat van vier jaar geleden dan valt het op dat de verklaring dat de Vlaamse Gemeenschap „soverein” bevoegd is inzake het buitenlands beleid niet langer voorkomt in de nieuwe tekst. Betekent dit dat de nieuwe Vlaamse Regering afziet van dit principe van souverainiteit of is dit principe al voldoende verworven?

Tevens wordt in het nieuwe Regeerprogramma niet meer gesproken van „de onderdelen van de ontwikkelings-samenwerking die behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.” Betekent dit dat dit onderwerp wordt afgevoerd? Zo ja, wat gebeurt er dan met bestaande projecten? Zo neen, aan welke projecten wordt er gedacht?

Persoonlijk hadden we nog enkele bescheiden wensen willen uitdrukken.

Een eerste wens is de herhaling van de in deze Raad reeds meerdere malen tot uiting gekomen verzuchting dat werk wordt gemaakt van het tot stand brengen van een rechtsgeldige Nederlandse tekst van alle afgesloten culturele akkoorden.

Een tweede wens bestaat in het bekomen van Vlaamse culturele attachés bij alle belangrijke ambassades of, indien dit financieel niet haalbaar zou zijn, het aandringen op de aanstelling van personeel dat onze taal machtig is en onze cultuur kent en haar kan vertegenwoordigen.

Wij zijn voorstander van een efficiënte verspreiding van onze Cultuur. Wij zullen goede initiatieven aanmoedigen. De andere zullen we met alle kracht bekampen. (*Applaus bij de SP*)

De Voorzitter : De heer Van den Broeck heeft het woord.

De heer O. Van den Broeck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Vice-Voorzitter van de Vlaamse Regering, dames en heren Ministers, collega's, wanneer collega De Beul gisteren op de tribune kwam, begon hij met te zeggen dat hij waarschijnlijk rommelig zou zijn wegens het feit dat hij geen tekst had. Welnu, ik zal misschien nog iets rommeliger zijn, maar in ieder geval veel korter; rommeliger omdat ik wel een tekst heb, maar die niet bij heb; ik heb hem waarschijnlijk vergeten wegens het feit dat het vandaag vrijdag, de dertiende van de maand is.

Hoe dan ook, ik zal het zeer beperkt houden. Ik richt mij tot onze jonge Gemeenschapsminister van Cultuur. Vooraf wens ik te zeggen dat het mij uitermate verheugt dat de Commissie voor Cultuur gesplitst is, in die zin dat de in mijn ogen zeer belangrijke sector sport een afzonderlijke commissie krijgt.

Mijnheer de Minister, wat nu die sport betreft wens ik, zonder al te veel in detail te treden — ik heb aan de Voorzitter van de Vlaamse Raad beloofd maximum vijf minuten te spreken — vijf concrete vragen te stellen.

Van den Broeck

Ten eerste — en dit punt zal waarschijnlijk al in de Hoge Raad van de Sport besproken zijn geweest, of in ieder geval zeer binnenkort aan de agenda staan, wens ik uw inzichten te kennen betreffende de sport in de school en de schoolsport.

Ten tweede, reeds zeven jaar neem ik deel aan de werkzaamheden van de Commissie voor Cultuur. Op bepaalde ogenblikken hebben wij wijzigingen willen aanbrengen in het fameuze decreet over de niet-betaalde sportbeoefening.

Mijnheer de Minister, is het uw intentie ter zake kortelings wijzigingen aan te brengen? Deze wijzigingen worden inderdaad door enorm veel sportbonden vooropgesteld.

Ten derde, bent u zinnens het sociaal statuut van de topsporters verder uit te werken?

Vervolgens kom ik tot wellicht twee minder belangrijke vragen, alhoewel zij toch degenen die met de sport bezig zijn aanbelangen en waarover ook een polemiek bestaat: vooreerst, welke is uw visie over de tot hier toe ingerichte wedstrijd voor zeer jonge kinderen met BMX-fiets? Hieromtrent bestaan ook verschillende meningen.

Kan er, ingevolge de opleiding voor jonge wielrenners, vervat in een reeds bestaand decreet, — hiervoor gaan er stemmen op pro en contra — geen opleiding worden voorzien voor jonge motorcrossers? Het is mijn intentie niet deze opleiding op snelheid af te stemmen, maar wel op behendigheid.

Mijnheer de Minister, ik begrijp zeer goed dat u daarop vandaag niet kan antwoorden. Toch zou ik dienaangaande in de eerstkomende dagen uw zienswijze willen kennen. **(Applaus)**

De Voorzitter: Daar de heer Content afwezig is, wordt hij van de sprekerslijst geschrapt.

De heer Sleetx heeft het woord.

De heer J. Sleetx (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

mevrouw de Minister, heren Ministers, geachte collega's, ik zal één bepaald aspect van de Regeringsverklaring aansnijden en meer bepaald het thema inzake de gehandicaptenzorg.

Ik haal precies dit gedeelte uit de Regeringsverklaring, omdat collega's van mijn fractie reeds verschillende aspecten van het Regeerakkoord hebben gehandeld.

Vandaar dat ik het gehandicaptenbeleid even onder de loupe wens te nemen.

In de eerste plaats richt ik mij vanzelfsprekend tot mevrouw Steyaert die het gehandicaptenbeleid onder haar bevoegdheid heeft.

Mevrouw, wanneer ik de Beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve overloop inzake gehandicaptenzorg, dan vind ik hier vier belangrijke opties in terug.

1. De oprichting van een instelling van openbaar nut om een geïntegreerde aanpak mogelijk te maken van de opdrachten van het huidig Fonds 81 en het gecommunautariseerde Rijksfonds voor Sociale Reclassering van Minder-validen.

2. De oppuntstelling van een revalidatiebeleid waarvoor u in sterke mate afhankelijk zal zijn van de werkzaamheden van Staatssecretaris Wivina Demeester die de wet op de afschaffing van het zonet vermelde Rijksfonds in uitvoeringsbesluiten moet gieten.

3. De differentiatie van het voorzieningenaanbod waar u al jarenlang de mond van vol heeft, maar waar buiten de subsidiëring van enkele experimenten nog niets van gerealiseerd is.

4. En hoe kan het anders, een beleidsverklaring zou er geen zijn, zou er niet worden gesproken over coördinatie met de nationale overheid.

Al deze opties, mevrouw de Minister, vallen of staan met datgene wat er met het Rijksfonds voor Sociale reclassering gaat gebeuren.

Immers, er komt geen Vlaams Fonds voor gehandicaptenzorg — zoals u de gemeenschapsparastatale omschrijft

in uw zogenaamde EPOS — wanneer niet duidelijk geweten is welke opdrachten naar de Gemeenschappen komen.

Er komt ook geen geëigend Vlaams revalidatiebeleid, indien u de garanties van de nationale overheid ter zake niet kent.

Ten slotte is er geen aanzet tot differentiatie op het vlak van tewerkstelling, vorming en opleiding mogelijk, zolang u in het ongewisse blijft over uw bevoegdheid ter zake.

Wanneer ik dit overschouw, dan kan ik alleen maar tot de conclusie komen dat zelden een Gemeenschapsminister zo afhankelijk geweest is, voor de realisatie van haar beleidsopties, van de dynamiek en de werkkijver van de nationale Regering in het algemeen of de Staatssecretaris voor Gehandicaptenbeleid in het bijzonder.

U begrijpt, mevrouw de Minister, dat ik u dan ook met aandrang vraag de Raad in te lichten over de manier waarop u dat geëigend overleg met de nationale overheid ziet verlopen en welk werkritme u zichzelf hiervoor oplegt.

Ik voorzie nu reeds dat u gaat repliceren met de bewering dat de tandem Steyaert-Demeester gesmeerd zal lopen, maar ik heb mijn redenen om te denken dat u toch een aantal hinderenissen op uw weg zal tegenkomen.

Immers, sinds de wet op de afschaffing van het Rijksfonds in het Belgisch Staatsblad verscheen, einde december 1984, heeft de Regering zorgvuldig vermeden dit heet hangijzer nog verder te beroeren.

Dat hierdoor gehandicaptenverenigingen en gesubsidieerde centra van het Rijksfonds — ik denk aan de beschutte werkplaatsen en de revalidatiecentra — in grote onzekerheid werden gelaten, was niet de zorg van het vorige kabinet.

Deze groeiende onzekerheid heeft trouwens aanleiding gegeven tot de oprichting van een Vlaams Overlegcomité Gehandicaptenzorg waarin naast de belangrijkste gehandicaptenorganisaties ook de vakbonden en de Nationale Federatie van Revalidatiecentra zetelen.

Sleeckx

De bekommernis van dit Comité is tweërlei :

In de eerste plaats het ongedaan maken van de besparingsmaatregelen van augustus 1984 inzake revalidatie, waarbij **aan** de gehandicapten jaarlijks een remgeld opgelegd wordt voor hun ambulante revalidatie, remgelden die voor velen kunnen oplopen tot 5.000 frank per maand.

Dit getal is niet zomaar uit de lucht gegrepen. Er werden onderzoeken verricht door de christelijke mutualiteit, door de Nationale Federatie voor Revalidatiecentra en ook door de Vlaamse Vereniging voor Gehandicapten. Hierbij werden alleen reeds door de laatstgeciteerde vereniging ongeveer 600 minder-validen bevraagd. Die drie onderzoeken geven ongeveer hetzelfde resultaat, hoewel ze los van elkaar werden verricht. Ze besluiten alle drie dat tal van minder-validen ongeveer 5.000 frank per maand extra moeten betalen.

Mevrouw de Minister, wanneer u spreekt over geïntegreerd revalidatiebeleid dan reken ik erop dat u een inspanning zal doen om de opheffing van de maatregelen te bepleiten die een discriminatie invoerden tussen gehandicapten in een instelling waar de revalidatie gratis is en gehandicapten die een beroep doen op een ambulante revalidatie. Graag hierover uw mening.

In de tweede plaats ijvert dit Comité voor een snelle en duidelijke communautarisering van het Rijksfonds, waarbij de financiële draagkracht van de gehandicapte, de kwaliteitsverbetering van de revalidatie, de leefbaarheid van de diensten en de werkzekerheid van de er tewerkgestelde werknemers fundamentele uitgangspunten zijn. Op het belang hiervan heb ik u reeds bij het begin van mijn uiteenzetting gewezen, maar bij komend had ik graag van u geweten of deze fundamentele uitgangspunten van het Vlaams Overlegcomité Gehandicaptenzorg ook uw uitgangspunten zullen zijn.

Indien dit niet zo blijkt te zijn kan ik u nu reeds mededelen dat u best 8 maart

1986 in uw agenda aanstipt, want op die datum plant het Vlaams Comité een grootse nationale betoging.

Tot slot van mijn uiteenzetting wou ik toch nog even benadrukken welk belang de Vlaamse Socialisten hechten aan het opvangbeleid en de huisvesting van de minder-validen. Deze belangstelling dateert niet van vandaag, u herinnert zich waarschijnlijk nog onze interpellaties naar aanleiding van de verhoogde persoonlijke bijdrage bij opname in een instelling en de bespreking van de begroting sectie 58 : zorg voor minder-validen. Tijdens deze laatste interpellatie werd er trouwens gewezen op de beperkte 100 miljoen frank die ingeschreven werd om de extra-murale voorzieningen — weliswaar ten experimentele titel — te financieren. Naar ik vernomen heb werd dit budget zelfs geblokkeerd, terwijl voor tientallen nieuwe initiatieven aanvragen werden ingediend om de prille werking financieel te ondersteunen. Heeft de Minister hier een aanvaardbare verklaring voor ?

Maar laten wij even vooruit kijken. Tot mijn tevredenheid kan ik vaststellen dat u verder aandacht wenst te besteden aan de uitbouw van de niet-residentiële sector. Tot vervelens toe moet ik er echter op wijzen dat ik hoop dat het niet, zoals in de voorbije jaren, blijft bij goede voornemens. Want wij hebben reeds meerdere malen hetzelfde gehoord. Er is echter op dat vlak nog weinig gerealiseerd.

Nochtans ben ik geneigd u te geloven. aangezien u in uw epos reeds op vrij gedetailleerde manier aangeeft hoe u de werking en de subsidiëring ziet van de vroegbegeleiding, het begeleid wonen voor mentaal gehandicapten en het zelfstandig wonen voor fysiek gehandicapten. Maar wanneer ik dat alles bekijk kan ik me niet van de indruk ontdoen dat ik misschien wel blij ben met een dode mus. Waarop baseer ik dit vermoeden dan wel ?

In de eerste plaats stel ik vast dat begeleid wonen, vroegbegeleiding of thuisbegeleiding het voorwerp uitmaken van een persoonlijke bijdrage waarmee ik absoluut niet akkoord kan gaan. Geen enkele gehandicapte heeft gevraagd om zijn handicap en men

kan hem dan ook niet de begeleidingskosten ten laste leggen. Ik wil toch naar voren brengen dat wij altijd het principe hebben gehuldigd dat gehandicaptenzorg gemeenschapszorg is en dat dit principe centraal moet blijven. Wanneer wij dat principe gaan toepassen dan kunnen de begeleidingskosten wegvallen. Ik ben ervan overtuigd dat u dit in overweging zult nemen.

Ten tweede wordt de autonomie van sommige van deze nieuwe voorzieningen vaak serieus op de helling gezet door de samenwerkingsakkoorden die u wenst op te leggen of door de oprichting ervan in handen te leggen van bestaande instellingen.

Samenwerking is iets dat moet groeien in de praktijk, maar dit opleggen als voorafgaande voorwaarde gaat uitmonden in thuisbegeleidingsdiensten ingericht door intra-murale voorzieningen, terwijl het hoofddoel van de thuisbegeleiding toch is de gehandicapte uit de instelling te houden. De verweving van verschillende mogelijkheden kan enkel maar een ongezone belangenvermenging in de hand werken. In die optiek is het ook volledig verkeerd gedecentraliseerde woonvormen van bepaalde instellingen te laten in aanmerking komen voor subsidiëring als project begeleid wonen. Een begeleid wonen dat enkel toegankelijk is voor mensen uit de eigen instelling beantwoordt helemaal niet aan de filosofie dat **een** gehandicapte — ongeacht zijn vorige opvang — toegang moet kunnen krijgen tot deze dienst.

Vervolgens stel ik met vreugde vast dat u een autonome beheersstructuur voorziet voor het zelfstandig wonen, het zogenaamd Focus wonen. Maar spijtig genoeg wordt er afbreuk gedaan aan het authentieke van ADL-assistentie, als zijnde een louter technische hulpverlening, door de strikte koppeling met diensten voor gezins- en bejaardenhulp, waar een stuk psycho-sociale begeleiding traditiegetrouw ingebakken zit. Bijkomend kan ik het alleen maar betreuren dat een aantal fysiek gehandicapten dreigen uitgesloten te worden. Waarom zou een gehuwde fysieke gehandicapte geen aanspraak kunnen maken op ADL en waarom laat men het op te

Sleechx

richten Vlaams Fonds de toelatingscriteria niet bepalen in plaats van zich nu al té voorbarig vast te pinnen op de schaal hulp van derde.

Misschien heb ik vragen opgeroepen, mevrouw de Minister, waarop het nu nog te vroeg is om op te antwoorden. Ik heb eraan gehouden ze toch naar voren te brengen omdat wij er allemaal grondig van overtuigd zijn dat wij doordacht moeten tewerk gaan wat deze problematiek betreft.

Nochtans ben ik ervan overtuigd dat hierover eerst grondig moet worden nagedacht opdat de gehandicapte niet het slachtoffer zou worden van de structurele reorganisatie die u wil invoeren en opdat de ambulante sector zich zou kunnen ontwikkelen los van de bestaande instellingen en de daar-

aan verbonden machtsgroepen. In het verleden hebben de mindervaliden in dit land al heel wat moeten inleveren. Wij hebben daarover reeds een discussie gehad hier in de Vlaamse Raad maar ook in het nationale Parlement met Minister Dehaene. Ik hoop, mevrouw de Minister, dat u het beste zal overwegen voor deze mensen die in onze samenleving de minst weerbare zijn. Uw ingesteldheid kennende, ben ik ervan overtuigd, mevrouw, dat u met mijn oproep rekening zult houden. En ik geloof dat u het allerbeste zult doen voor deze mensen, toch heb ik er prijs op gesteld enkele bedenkingen te maken waarmee u, naar ik hoop, rekening zult houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— ***De vergadering wordt gesloten om 12.20 uur.***
